Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6812

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti : 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299-24290

Pazartesi 2 Ağustos 1943

İtalyaya Hava Hücumları Şiddetlendirildi

Mussolini nihayet tevkif edildi

Badoglio'nun yaptığı mukabil teklifler reddolundu

Şimalî İtalyada durum karışık

İtalya bir taraftan da seferberliğini tamamlıyor — Roma ve Milânoda halk muazzam sulh nümayişleri yaptı

Tarihî bir resim: Sinyor Mussolini iktidar mevkiine geldiği zaman Kral, Mareşal Diaz ve Mareşal Badoglio ile bir arada

General Eisenhower Amerikan umum karargâhı 1 (a.a.) — Badoglio hükûmeti 6 gündenberi Almanya ile olan münasebetlerini kesmemiş olduğundan Müttefik hava kuvvetleri İtalyaya karşı hareketlerini şiddetlendirmişlerdir. Bundan böyle, şimalî Afrika ile orta şarkta bulunan İngiliz ve Amerikan bomba uçakları ve İngilterede bulunanların bir kısmı taarruzlarını İtalyan sanayi merkezlerine karşı temerküz ettirmektedirler.

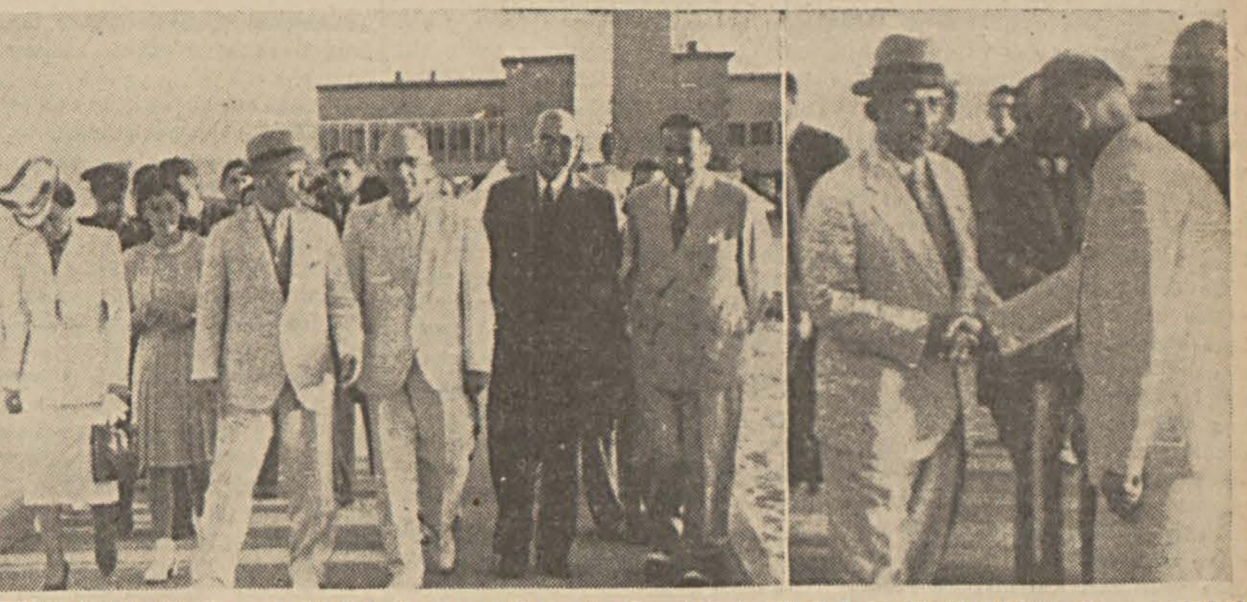
Badoglio neler teklif etmiş?

Kahire 1 (a.a.) — Mareşal Badoglio.nun Müttefiklere mukabil teklifler yapmış olduğuna dair ortada şayialar dolaşmaktadır. Bu mukabil tekliflere göre, İtalya harbe nihayet vermek için şu şartları dermeyan etmektedir:

Müttefikler Almanyaya karşı yapılacak harekâta İtalyan üslerini kullanmamaları ve Almanyaya taarruz için İtalyan topraklarından geçmemeleri lâzımdır.

İtalya Yunanistan ve diğer Balkan memleketlerinde bulunan bütün kuvvet-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Millî Şefimizin dün Florya köşkü önünde sayın refikaları ve Başvekilimiz Şükrü Saracoğlu ile birlikte alınmış resimleri

Millî Şef Floryada

Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönü, yanlarında Başvekil Şükrü Saracoğlu bulunduğu halde gece saat 23 te Yalovadan Floryayı teşrif etmişlerdir.

Millî Şefimiz, Floryada Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Parti Vilâyet idare heyeti reisi Behçet Uz, komutanlar, Emniyet müdürü Halûk Nihad Pepeyi ve diğer mülkî ve askerî erkân tarafından karşılanmışlardır.

Reisicumhurumuz, geceyi Florya köşkünde geçirmişler ve dün de istirahat buyurmuşlardır.

Orel'de çok şiddetli muharebeler oluyor!

Şark cephesinin diğer kesimlerindeki Rus taarruzları gevşediği halde Kızılordu burada bir netice almağa uğraşmaktadır

Berlin 1 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinde 30 temmuzda arttığı görülen faaliyet, Orel çıkıntısında cereyan eden muharebeler haric olmak üzere dün gevşemiştir. Mino cephesinde kuvvetli hava teşkillerile desteklenen kıt'alarını Kuibişef'in şimalinde karşı taarruza geçerek büyük bir Sovyet grupunu yok etmek üzere kuşatmışlardır.

Bielgorod bölgesinde Sovyetler mevzii taarruzlarda bulunmuşlardır. Bu kesimde Alman kıt'alarının karşı taarruzları muvaffakıyetle neticelenmiştir. Orel çıkıntısında bolşevikler kuvvetli piyade ve zırhlı teşkillerinin yardımile taarruzlarına bütün gün devam etmişler, fakat bunların bu teşebbüsleri her nevi müdafaa silâhlarımızın ateşile yıkılmış ve düşman insan ve malzemece ağır kayıblara uğramıştır.

Ladoga gölünün cenubunda düşman bundan evvelki günlere nisbetle hissedilir derecede az faaliyet göstermiştir. Alman avcıları muvakkaten hatlarımıza girmiş olan düşman kuvvetlerini bir karşı hücumla geri püskürtmüşlerdir.

Dün bütün şark cephesi boyunda Sovyetler 217 tank kaybetmişlerdir. Bu suretle 7 temmuzdanberi yalnız kara ordusu birlikleri tarafından tahrib edilen düşman tanklarının sayısı 710 u bulmaktadır.

Mühim bir tepe geri alındı

Berlin 1 (T.P.) — Dün Kuban köprü başında Rusların elinde bulunan çok ehemmiyetli bir tepe yapılan Alman hücumile geri alınmıştır.

Orel'de çetin muharebeler

Berlin 1 (T.P.) — Ruslar topçu ve zırhlı kuvvetlerle 31 temmuzda Orel kavşağında müteaddid kollardan Alman hatlarına saldırmışlardır. Alman birlikleri bu hücumları kırmış ve Sovyet kıt'alarını geriye sürmüştür. Fakat çe-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Şark cephesinden resimler: Alman tanksavar topları bir yol başını tutmağa çalışıyorlar

Evet mi? Hayır mı?

İtalyadaki karışık durum az çok aydınlanmadan önce harbin müstakbel gelişimine dair esaslı bir fikir edinmek mümkün olmıyacak gibi görünüyor.

Bir haftalık Badoglio hükûmeti yerini iyice sağlamış mıdır, henüz bilmiyoruz. Oradan, buradan sızan haberlere göre, bugünkü oynak durumu şimdilik şöyle ifade edebiliriz:

Sicilyaya başarılı bir çıkarma yapan Müttefikler, adanın tam olarak ele geçmesini bile beklemeğe lüzum görmeden İtalyayı siyasî bir taarruzla yenmeyi denediler. Churchill ile Roosevelt'in iki hafta evvel İtalyan milletine gönderdikleri mesaj, bu uğurda tertib edilmiş büyük çapta bir hareketti. Acaba o mesajla Mussolini'nin istifası arasında bir münasebet aramak doğru mudur? Yani, bir müddettir zayıf düşen faşist partisi, Müttefikler tarafından girişilen politika taarruzile mi devrilmiştir, yoksa İtalyanın iç işleri hakkında iyi haber alan Müttefikler, neticeyi zaten bekledikleri için mi o taarruza başvurmuşlardır? Harbin bundan sonraki gelişimi bakımından mühim saydığımız bu noktalar henüz aydınlanmamış olmakla beraber, Sicilya çıkarmasından itibaren askerlik hareketlerinin duraklıyarak politika mekanizmasının faaliyete geçtiği de bir hakikattir.

Yeni İtalyan hükûmetile Müttefikler arasında açığa vurulmuş bir pazarlık vakıâ yoktur. Fakat umumiyetle tahmin edildiğine göre, İtalya, kendini harb dışı kılacak uygun şartlı bir mütarekeye can

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3. sütun 4 de)

Bugünkü Üniversiteyi kuran merhum Maarif Vekili Dr. Reşid Galib

Tarihî gün

Üniversitemiz

Kurulalı tam on sene oldu

İstanbul Üniversitesi tam on sene evvel 1 ağustosta, hususî bir kanunla, ve o vakitki Maarif Vekili merhum Dr. Reşid Galib tarafından tesis edilmişti. Bu hatırayı anarken, eski Darülfünunun lâğvi ve yeni Üniversitenin kurulması sebeblerine dair bir yazıyı bugün ikinci sahifemize dercediyoruz.

Müttefikler yeniden kuvvet yığıyorlar

Sekizinci ordu Katania önünde Mihveri son mevzilerinden attı, üç şehir alındı

7 nci Amerikan ordusu birlikleri Sicilyada bir şehre giriyorlar

Londra 1 (a.a.) — Kanada kıt'alarından mürekkeb bir kafile İngilterede karaya çıkmıştır. Bu kafile şimdiye kadar gönderilen kafilelerin en büyüklerinden biridir. Hâdisesiz yolculuktan sonra mühim Amerikan kuvvetlerinin de İngiliz topraklarına ayak bastıkları bildirilmektedir.

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Rumanya petrol bölgesine

İngiliz - Amerikan tayyareleri ağır bir akın yaptılar

Londra 1 (B.C.C.) — Kahireden bildirildiğine göre İngiliz - Amerikan bombardıman tayyareleri, Rumanyada Pluešti petrol tasfiyehanelerine ağır bir akın yapmışlardır.

Almanyaya yapılan akınlar

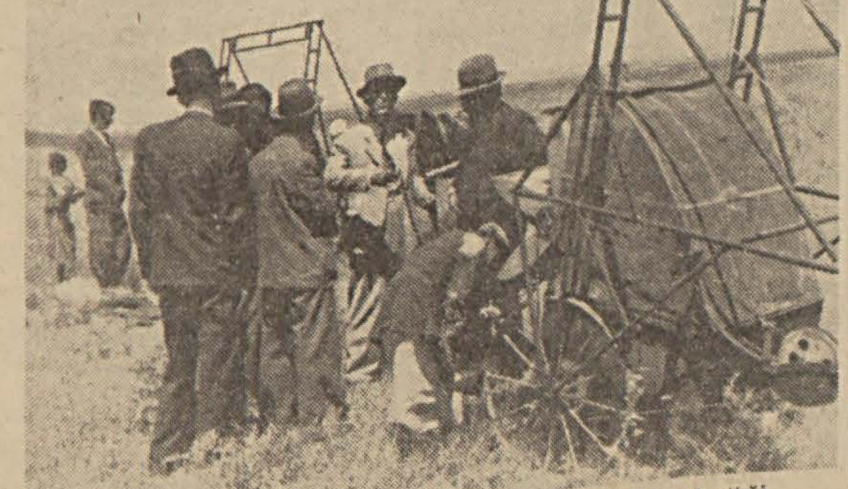
Londra 1 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri, cumartesi gecesi bellibaşlı bir hedef olan Reinscheid şehrine hücum etmek suretile yeniden Ruhr'u ziyaret etmiştir. Makine ve alât endüstri merkezi olan bu şehirde Edelshtahl Werkes fabrikalarile bundan daha az ehemmiyeti haiz altı büük fabrika daha vardır.

Hamburgun feci hali

Londra 1 (a.a.) — Danimarka konsolosluk memurlarının anlattıklarına göre Hamburg bugün, bir ölüm şehri olmuştur. Bu şehirden ayrılan bu memurlar,

(Arkası Sa. 3, sütun 4 te)

Süne'ye karşı icad edilen makine

Mardinde, ziraat mühendisi Esad Ahmed Bozkayanın icad ettiği makinenin ilk tecrübeleri yapılırken (Yazısı ikinci sahifemizdedir)

Elişleri sergisi açıldı

Sergide çok güzel ve nadide eserler teşhir ediliyor

Dün Galatasaray Lisesinde açılan elişleri sergisinden iki intıba (Yazısı 2 nci sahifemizdedir)

Askerî vaziyet

İtalyayı teslime zorlamak için

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Müttefiklerin, ne olursa olsun İtalyayı Almanyadan ayırarak teslime icbar etmeğe azmetmiş oldukları malûmdur. Ancak buna ne zaman ve ne derece muvaffak olacakları belli değildir.

Müttefikler bu arzularına nail oldukları takdirde kazancları büyük olacaktır. Çünkü İtalya üzerinden Avrupanın göbeğine daha çok yaklaştıktan başka Balkan yarımadasını batıdan tehdid etmek ve hatta Arnavudlukta ve Yugoslavyadaki millî yerli hareketçilere Adriyatik denizi üzerinden el vermek suretile Balkanları istilâ dahi onlar için kolaylaşacaktır. Bu sebeble Müttefiklerin -yeni şayi oduğu üzere- İtalyanın tarafsız bir mıntaka olarak ilânına razı olmıyarak kayıdsız ve şartsız teslim olmasında ısrar etmeleri tabiîdir.

Fakat Mussolini düşeli bir hafta geçtiği halde ne Badoglio hükûmeti -Müttefiklerin istediği gibi- İtalyayı teslim etti, ne de İtalya halkı -gene Anglo - Sakson memleketlerde beklendiği üzere- hükûmet kuvvetlerini devirerek ve Almanları memleketten kovarak orduyu silâhlarını düşmana bırakmağa icbar edebildi.

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

TARİHİ BİR GÜN

Üniversitemiz

Bundan tam on sene evvel dün tesis edilmişti

Bundan tam on yıl evvel 1 ağustosta hususî bir kanun, 31 mayıs 1933 te ilga edilen İstanbul Darülfünununun yerine yeni Üniversitenin kurulmasını emretmiş ve bu işi Maarif Vekâletine yüklemişti. Sayısı 2252 olan kanunun ikinci maddesine göre «Maarif Vekâleti 1 ağustos 1933 tarihinden itibaren İstanbulda (İstanbul Üniversitesi) adı ile yeni bir müessese kurmağa memurdur. Maarif Vekâleti Üniversitenin teşkilâtına aid kanun lâyihasını en geç 1 haziran 1934 tarihine kadar Büyük Millet Meclisine tevdi edecektir.»

On dört maddelik olan bu kanunun mucib sebebleri, umumiyetle kanunların başına konan «esbabı mucibe» lerden değildir. Bu sebeblerin yekûnu bütün bir memleket kültürünün muhasebesi demekti. Millet Meclisi Maarif encümeninin mazbatasına nazaran «meselenin (yani Üniversite ıslahının) bugünkü teşkilâtı düzeltmek suretile halledilmesi mümkün görülmemiş, yeni ve mütekâmil bir müessesenin meydana getirilmesi için mevcud teşkilâtın lâğvedilmesindeki zaruret takdir edilmiş» idi. Mazbatada dikkati celbeden ikinci nokta, yeni müessesenin ismine aiddir: «Yeniden açılacak olan İstanbul Üniversitesinin adı üzerinde epeyce konuşuldu. Türk diline Darülfünun kelimesi kadar Üniversite kelimesi de yabancı olduğundan dil heyetince kabul edilecek öz bir karşılık bulununcıya kadar (Üniversite) kelimesi beynelmilel bir tabir olduğuna göre muvakkat olmak kaydile ve önümüzdeki sene zarfında teklif edilecek teşkilât kanunlarında yerine türkçesinin ikamesi temennisi ile kabul edildi.»

Bu iki noktadan birincisi, o zaman, on senedenberi mevzuubahs olan yarım ıslahat fikrinin yenmiş, ve radikal bir yolun tutulmuş olduğunu gösteriyor. Bu radikalizmin kuvveden fiile çıkarılması için başta Maarif Vekili Reşid Galib, onun yanında İsviçreli Üniversite mütehassısı profesör Malche, sonra da bir profesörle üç maarifçiden mürekkeb dört kişilik bir heyet çalışmağa başlamış, eski Üniversitenin, yeni kuruluşta işe yarıyacak veya yaramıyacak uzuvlarını ayırmak işine koyulmuştu. On sene evvelki gazete koleksiyonları arasında bu pek mühim tarihî hâdise ile ilişiği olan bir beyanatın bazı parçalarını nakledeceğiz.

Cumhuriyet rejiminin, 1924 te Üniversiteye muhtariyet verdiği ve bundan hayli şeyler beklediği malûmdur. O zamanın Maarif Vekili tarafından vaki olan bu beyanat muhtariyet için diyor ki: «Cumhuriyet, elini Darülfünuna uzatmıştı. Bu müessesenin kendi kendine inkişafı, terakki ve tekâmülü için, başta hükmî şahsiyet, ilmî muhtariyet imtiyazları olmak üzere, maddî manevî her türlü imkânlar temin etti. Son dokuz sene zarfında Türkiyenin bütün münevverleri gözlerini Darülfünuna diktiler, her sahada inkılâblar geçiren yeni Türkiyede Darülfünunun memleket hayatının umumî gidişine uygun bir tekâmül göstermesini beklediler. Memleketin hiç bir meselesi Darülfünun işi kadar umumî alâka uyandırmadı. Lâkin bütün alâkalara, bütün bu tenkidlere rağmen İstanbul Darülfünunu, Türk münevverinin kendisinden iştiyak ve ihtirasla beklediği salâha, inkişaf ve terakkiye erememiştir.»

Beyanatın müteakib kısmı, eski Üniversitenin memleket işlerine alâkasızlığını birer birer şöylece sayıyor:

«1 — Memlekette siyasî, içtimaî büyük inkılâblar oldu. Darülfünun bunlara karşı bitaraf bir müsahid kalmıştır;

2 — İktısadî sahada esaslı hareketler oldu, Darülfünun bunlardan habersiz görünmüştür;

3 — Hukukta radikal değişiklikler oldu, Darülfünun bunlarla alâkadar olmamış, yalnız yeni kanunları tedris programına sokmakla iktifa etmiştir;

4 — Harf inkılâbı oldu, öz türkçe hareketi başladı, Darülfünun hiç tınmamıştır;

5 — Yeni bir tarih telâkkisi, millî bir hareket halinde bütün ülkeyi sardı, Darülfünunda buna bir alâka uyandırabilmek için üç yıl kadar beklemek ve uğraşmak lâzım gelmiştir.»

Beyanatın sahibi olan Maarif Vekili doktor Reşid Galib, ıslahat heyetinin raporlarına dayanarak eski Üniversitenin semeresizliğinin illetlerini 16 ya çıkarmaktadır. İşte bunlardan bir kaçı: «Fakülteler arasında ilmî mesai birliği tesis edilememiş, bazı müesseseler münhasıran meslek mektebi halinde kalmış, dersler müderrislerin takrirlerine inhisar etmiş, ekser hocalar, haricdeki işlerinin çokluğu yüzünden müesseseye lâkayd bulunmuş, hocalar ilmî kıymeti haiz bellibaşlı eser vücude getirememiş, büyük makamlar sadece bazı müderrislerin ihtiras ve hasedlerini doğuran vesileler doğurmuş, Darülfünun muhtariyeti ise yalnız mevki ve makam ihtiraslarını kaynaştıran menfi bir amil derecesine inmiştir.»

**

Süne'ye karşı icad edilen makine

Bir kaç senedenberi cenub vilâyetlerimizde ve bilhassa Mardinde mahsullere musallat olan süne haşeresi geçen sene büyük tahribat yapmıştı. Çekirgeye nispetle mücadelesi hayli farklı ve müşkül olan bu haşere, bilhassa hububatın kemale erdiği sırada ve sertleşmeden evvel tanelere hücum etmekte ve hortumunu hububat tanelerine sokarak özünü emip posasını bırakmaktadır. Arpaların erken idrak edilmesi hasebile süne ancak nisbeten geç kalan buğdaylara zarar vermektedir. Mütehassısların bazıları üç, dört sene arka arkaya buğday ekilmemesi suretile zarardan vikaye edilmek tavsiyesinde bulunuyorlardı.

Bu sırada yüksek ziraat mühendisi profesör Dr. Esad Ahmed Bozkaya yeni bir makine vücude getirmiştir. Mardin Valisi Mümtaz Akmanla diğer memurların ve halkın huzurile yapılan ilk tecrübede, bu makine, bir saatte 20 kilo süne haşeresi toplamağa muvaffak olmuş ve hâdise köylüler tarafından büyük sevincle karşılanmıştır. Bir hayvanla çekilen makine ufak tefek tadilâtla daha mükemmel hale getirilebilecektir.

Değerli mütehassısımızı tebrik ederken alâkalı makamların bu fırsattan lâyıkile istifadeye koşacaklarından eminiz.

Kızılayın açtığı yeni aşevi

Kızılay aşevlerinin sekizincisi de dün Feriköyünde açılmıştır. Geniş ölçüde fakir halkla meskûn olan bu semtin, büyük bir ihtiyacına cevab veren aşevi, Feriköy camii avlusunda, yeni baştan inşa edilmiş bir binada kurulmuştur. Dün semtin fakirlerinden iki bin kişiye sade yağlı bulgur pilâvı dağıtılmıştır.

Kızılay aşevleri yardım komitesinin Feriköydeki aşevi ile birlikte, şehrimizde sıcak yemek vermek suretile yardım ettiği nüfusün sayısı bu suretle 25,000 e varmıştır.

Ders yılı başlangıcında, Üniversitedeki aşevi yeniden faaliyete geçeceği gibi lise ve orta mekteb talebesine de eskisi gibi sıcak yemek dağıtılmasına devam edilecektir. İlk mekteblerdeki çocuklardan 3 bin kişiye öğle yemeği hazırlanabilmek üzere, mekteb birlikleri emrine geçen sene, Kızılay tarafından 55 bin lira verilmiştir. Ayni yardıma, imkân müsaid olursa daha geniş ölçüde önümüzdeki ders yılında da devam edilecektir.

Kızılay aşevleri komitesi, ağustos sonlarına doğru, Kadıköy ve civarı fakir halkı için, Kızıltoprakta Zühtüpaşa vakfına aid bir binada dokuzuncu aşevini açacak ve burada da binden fazla fakire sıcak yemek dağıtacaktır.

Gelibolu Halkevinin güzel bir gezintisi

Gelibolu Halkevi gencleri Şehid Mehmedcik abidesinde

Gelibolu (Hususî) — Gelibolu Halkevi yarımadada ve Çanakkaleye kadar uzanan 24 saatlik bir seyahat tertib etmiştir. Elli kişilik bir kafile, Halkevinin çalışkan ve değerli reisi Etem Övül'ün reisliği altında kamyonlarla Geliboludan hareket etmişler, bütün harb sahasını dolaşmışlar, burada şehid düşenlerin hatıralarını anarak, Mehmedcik abidesine heyecanlı bir törenle güzel bir celenk koymuşlardır. Bundan sonra diğer mezarlıklar ve abideler ziyaret edilmiştir. Geliboludaki abideler arasında bir tanesi var ki, onu zikretmeden geçemiyeceğim. Bu abide Çanakkale harbinde bu havalide savaşmış olan sayın Korgeneral Nuri Yamut tarafından Seddilbahirde, boğaza giren bütün gemilerden görülebilecek bir mevkide yaptırılmıştır. Üstü kaidesine göre daha dar, dört köşe bir beton olan bu abidenin açık bulunan tepesinden giren güneş, içeride aziz şehidlerimizin hatıralarını ebedileştiren bir kitabeyi aydınlatmaktadır. Bu abide, hem kadirşinaslığın, hem vatanseverliğin çok güzel ve insana heyecan ve gurur veren bir eseridir.

Gelibolu Halkevi gencleri, akşam geç vakit motörlerle Çanakkaleye gitmişlerdir. Oradaki Halkevinde güzel bir toplantı yapılarak gece Geliboluya dönülmüştür.

Şehir haberleri

İhtiyar kocasını döven kadın!

Dün muhakeme edilerek 3 ay hapse mahkûm oldu

Köprünün Eyüb iskelesinde bir karı koca arasında bir dövüş hâdisesi olmuştur.

Çanakkalede bir vazifede olan Mevlûd isminde 50 yaşında bir adam, üç sene evvel 27 yaşlarında Emine adında genc bir kadınla evlenmiştir. Bir müddet iyi geçinen karı kocanın bir de kız çocukları olmuştur.

Fakat son altı ay zarfında karı koca arasında bir geçimsizlik başlamıştır. Mütemadiyen kocasına ihtiyar olduğunu hatırlatan Emine, nihayet yirmi gün evvel evini terkederek İstanbula gelmiştir.

Bir kaç gün evvel Mevlûd da İstanbula gelmiş ve bazı yerlerde karısını aradıktan sonra nihayet cumartesi akşamı bir tesadüf eseri olarak Eyüb iskelesinde Emine ile karşılaşmıştır. Mevlûd, derhal Eminenin yanına giderek tekrar eve dönmesini rica etmek istemiştir. Bu yüzden çıkan münakaşa esnasında fazla sinirlenen Emine eline geçirdiği bir sandalyayı kocasının kafasına indirmiş ve gene hırsını yenemiyerek topuklu iskarpinini ayağından çıkararak Mevlûdu dövmeğe başlamıştır. Etraftan yetişenler, adamcağızı, sinirli karısının elinden güçlükle kurtarmışlardır.

Hâdise zabıtaya intikal etmiş ve Emine dün cürmü meşhud müddeiumumiliğine verilmiş, yapılan muhakemede suçu sabit görülen Emine 3 ay hapse mahkûm olmuştur.

Bu da sarhoşluk yüzünden..

Nusret ve Orhan isminde iki genc evvelki gece Yenikapıda bir kazinoda içtikten sonra evlerine dönerlerken sokakta kavga eden iki kişiye tesadüf etmişler ve bunları ayırmışlardır. Fakat bu sırada gürültüyü işiten komiser muavini İhsan, hâdise mahalline gelmiştir. İki arkadaştan Orhan, zabıtanın yerine kendileri icab eden vazifeyi yaparak kavgayı önlediklerini söylemiş, komiser muavini de teşekkür etmiştir.

Fakat hâdise bu şekilde nihayet bulacağı sırada Orhanın arkadaşı Nusret, komiser muavininin karşısına geçerek:

«— Sizi hürmetle selâmlarım» demiş ve bu arada komisere iki de şiddetli tokat indirmiştir. Bu arada Orhan da arkadaşı lehine hâdiseye müdahale etmiştir. Hâdise mahalline gelen diğer zabıta memurlarının yardımile iki arkadaş karakola getirilmiştir. Nusret, karakolda komiser muavinine sövüp saymış ve hakaret etmiştir.

Nusret ve Orhan dün, Cumhuriyet müddeiumumiliğine verilmişlerdir. Asliye üçüncü cezada yapılan muhakemede suçu sabit görülen Nusret iki ay 26 gün hapse mahkûm olmuş, Orhan beraet etmiştir.

Nafıa Vekili şehrimize geldi

Nafıa Vekili Sırrı Day dün şehrimize gelmiştir. Vekil, bugün Mühendis mektebinin 60 ıncı yıldönümü münasebetile yapılacak törende bulunacak ve bir nutuk söyliyecektir.

Vekil, buradan Adapazarına gidecek ve şehrin yeniden kurulması için yapılan plânların tatbikı ile meşgul olacaktır.

İstanbul radyosunda

İstanbul radyosunun tecrübe yayımı dün akşamdan itibaren sona ermiş bulunmaktadır. Radyoda dün akşam ilk defa olarak programlı neşriyat yapılmış ve bazı saz eserleri çalınmıştır. Tedricen plâk yayımı azaltılacak, bunların yerine tanınmış san'atkârların sesleri dinlenecektir. Bu arada, bazı Üniversite profesörleri İstanbul radyosunda faydalı bahisler üzerinde konferans vermeleri için yapılan teklifi kabul etmişlerdir.

Lokantacıyı yaralamış

Dolabdere caddesinde 48 numarada lokantacılık yapan Kenanla gene ayni caddede 44 No. da oturan Mehmed arasında kavga çıkmış, Mehmed, Kenanı bıçakla muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır.

Suriye rejisi tütün alıyor

Suriye rejisi tarafından Türk tütünleri almak üzere müracaat edilmiş, verilen fiatlar ve gönderilen nümuneler muvafık görülerek 100,000 kilo sipariş verilmiştir.

Meseleler etrafında

İtalyada içtimaî mesele

Yazan: Prof. **Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu**

İkinci Dünya Harbinin sürprizlerle dolu yeni bir safhasına zemin teşkil eden İtalyadan gelen haberlerden, yirmi senedenberi şu veya bu şekilde halledilmiş olan içtimaî meselenin tekrar ortaya çıktığını öğreniyoruz (1). Bir taraftan müşterek beyanname neşreden beş siyasî fırkadan biri olan İtalyan sosyalist fırkasının faaliyete başladığı bildirilmekte, bir taraftan merkezi Londrada imiş gibi gösterilen sosyalist fırka Londradan «İtalyayı ayaklandırma suretile vatana hizmet» e davet etmekte, ötetaraftan Torino, Cenovada grevler vukua gelmektedir.

İtalyadaki içtimaî meseleye vukufu olanlar bilirler ki 1919 dan, faşizmin iktidar mevkiine geçmesi tarihi olan 29 teşrnievvel 1922 ye kadar olan üç yıllık devre, İtalya tarihinin en anarşik zamanlarından birine raslar. Birinci dünya Harbinin sonunda yapılan ilk intihab 535 meb'ustan mürekkeb İtalyan parlamentosuna 156 sosyalist meb'us gönderdiği zaman içtimaî meseleciler, Rus inkılâbından da cesaret alarak faaliyetlerini artırdılar. İtalyan sosyalistleri, bu muvaffakıyeti elde ettikten sonra akdeyledikleri 1919 kongresinde açıkça «hiç bir sınıfın iktidar mevkiini kendiliğinden terketmiyeceği, iktidarın ancak şiddetle ele geçirileceği» kararını verdiler. Fakat meclisin hemen hemen üçte biri teşkil eden 158 sosyalist meb'us arasında tam bir vahdetin bulunmaması, teşkilâtı idare eden bir başın mevcud olmaması, 1919 - 1922 devresini İtalya için olduğu kadar İtalyan sosyalizmi için de semeresiz kıldı. Bu hal zarurî idi. Çünkü katolik sosyalistlerle, Mussolini'nin dahil olduğu ikinci «beynelmilel» sosyalistlerinden, bir de Moskovadaki üçüncü «beynelmilel» e bağlı komünistlerden teşekkül eden İtalyan sosyalist hareketi, harbden hiç de kârlı çıkmıyan İtalyaya istediği sükûnu temin etmekten uzaktı. Toprak meselesi, İtalyadaki içtimaî meselenin mühim bir unsurunu teşkil ediyordu. Köylerde, büyük toprak sahiblerinin Latifondi denen malikâneleri, topraksız köylülerin hücumuna uğradı. Hükûmetin müdahalesini ekliyen arazi sahbibleri, için için toplanmağa,, eskiden mevcud «umumî ziraat konfederasyonu» nu kuvvetlendirmeğe çalışıyorlardı. Şehirlerde büyük işletmeler, 1905 ve 1917 Rus inkılâblarında Rus amelesinin teşkil ettikleri «Sovyet» lere, yani «amele komiteleri» ne benzer taklidci teşekküller tarafından zaptolundu. Ravenne ve Bologne'da isyanlar, musadereler alabildiğine devam ederken parlamento, bütün fırkaların birbirine denk olmasından dolayı bir iş göremiyor, krallık tam bir atalet gösteriyordu. İşbaşına gelen ihtiyar Giolitti, bir aralık büyük teşebbüslerin, büyük malikânelerin millileştirilmesi yoluna gitti ise de Rus propagandası bu tedrici sosyalistleştirme ameliyesini pek sönük ve tesirsiz kılmakta idi. Amele, topraksız köylü ve patron ihtilâfları karşısında Giolitti'nin tavassutu, işleri büsütübn giriftleştirmekten başka bir netice vermiyordu. Nihayet, 1921 de Livourne'deki umumî grev neticesinde, toprak ve teşebbüs sahiblerinin birleştiği görüldü. 31 haziran 1921 de kararsız ve mütereddid Giolitti'nin istifası, bu birleşmenin ilk tesirile vukua geldi. Onun yerine gelen sosyalist Bonomi kabinesi de bir iş göremeden çekildi. Bu arada içinden parçalanan sosyalist fırkanın parçalarından birinin başına geçen ve «Kızıl gömlek» i «Kara gömlek» e kalbeden eski sosyalist Mussolini'nin önayak olduğu muhtelif işgal ve tethiş hareketleri vukua geldi. Toprak ve teşebbüs sahiblerinin kuvvetli bir şefe olan ihtiyaclarını, bu eski sosyalist kadar hangi nasyonalist tatmin edebilirdi? Muhtelif devlet adamlarına 1919-1922 arasında fena muamele eden Karagömlekliler, bir taraftan da amele istihlâk kooperatiflerini, amele sendikalarını altüst etmeğe başladılar. Bütün bu anarşik hareketler, siyasî doktrinler tarihine bir yenisini ilâve eden Mussolini'nin meşhur «Romaya yürüyüş» ü ile neticelendi. Her nekadar o zaman henüz Mareşal olmıyan Badoglio, Karagömleklilerin bu tethişini ordu vasıtasile önlemek istediyse de Kral, 29 teşrinievvel 1922 de emrivakii kabul mecburiyetinde kaldı. Hatta parlamento 116 reye karşı 306 reyle Mussolini kabinesine itimad reyi bile verdi!

Görülüyor ki faşizm, Birinci Dünya Harbi sonundaki İtalyanın «İçtimaî mesele» sinden doğmuştur. Bir doktrine lüzumundan fazla taassubla, anormal denecek aşkla bağlı olanların ani irtidadlarından da çok korkulacağını söyliyen ruhiyatçılara yeni bir misal veren Mussolini, 1919 - 1922 arasında, kararsız ve mütereddid hükûmet adamlarının tereddüdlerinden istifade ederek ortaya çıkmış ve iradesini yirmi şu kadar yıl zarfında İtalyaya aşılamağa çalışmıştır. Bu aşı ne derece aşılanan ağacın bünyesine elverişli idi? Aşıcının azametli ve heybetli feryadları, aşılanan ağacın usaresinden hiç kuvvet almıyor muydu? Tanklar ve toplar üstünde söylenen ateşli nutuklar, bu nutukları delicesine alkışlıyan ve adına «halk» denen karışık kütlenin psikolojisine ne nisbette dayanıyordu? Nihayet ayni Mussolini'nin resmini alaşağı eden İtalyan halkı, bugünkü hareketile ne nisbette ahlâkî davranıyor? Bize Voltaire'in «halk için, fakat halkla beraber değil!» formülünü hatırlatan bu sualleri bir tarafa bırakarak sadece hâdiseyi ele alacak olursak 29 teşrinievvel 1922 (yani faşizmin iktidar sandalyesine geçişi) ile 25 temmuz 1943 (yani faşizmin iktidar sandalyesinden inişi) arasında geçen yirmi bir yıl zarfında İtalyadaki içtimaî meselenin ve içtimaî sınıflar arasındaki ihtilâfların halli meselesinin, gürültülü bir içtimaî cereyan olmaktan çıktığı, sadece bir hükûmet işi olduğu görülür. Bu hükûmet işine istikamet veren ana sezgi, umumiyetle İtalyan faşizminin ruhunu da teşkil eder: **Liberal rejimdeki «sınıf» ları, ortaçağın nizamlı ve düzenli «tarik» veya «tarikat» leri haline sokmak!** Bunun içindir ki Fransız ihtilâlinden evvelki bir kelimenin yeniden canlandırıldığı görüldü: **Corporation.** Diğer taraftan 1918 harbinden umduğu kazancla çıkmıyan İtalya, teselliyi ihtiyar tarihin sahifelerinde aradı ve «Evvel zaman içinde!...» ki Roma saltanatını tahayyül etti. Bir çok İtalyan filozof ve içtimaiyatçılarının millî İtalyan tarih görüşüne aid yazılarında bu saltanatın hayali yaşatıldı. Hıristiyan Habeşistanla müslüman Trablusta bu hayalin sehpaları bile dikildi. 1919 dan sonra Antalya, Konya ve İstanbul sokaklarında, kibar ve süslü süslü dolaşan İtalyan polisleri, bu saltanatın öncüleri gibi tasarlanmıyor muydu?! Türk kudret ve heybeti, Anadoluyu ve İstanbulu yeniden fethedip bu öncüleri, diğer Fransız ve İngiliz arkadaşlarile beraber, memleketlerine iade edince, eski sosyalist ve yeni nasyonalist şefin tarih telâkkisi bir kat daha kuvvetlendi, Roma imparatorluğunun iktısadî nizamını temin etmiş olan eski loncalar yeni çapta vücude getirilmeğe çalışıldı.

1919 - 1922 arasındaki anarşiye bu suretle nihayet verildi. İçtimaî sınıflar, bu sınıflar içindeki tâli zümre ve tabakalar, tabir caizse, standardize edildi, kütüğe geçirildi. Fransız sosyologlarının Korporatif düzen - Ordre corporatif» ve Alman içtimaiyatçılarının «Lonca nizamı - Ständische Ordnung» dedikleri yeni nizam kuruldu. Bu suretle artık bir içtimaî mesele mevcud değil demekti. Fakat yirmi bir senelik bu durgunluk, bilhassa kesif köylü ve amele tabakaları için mes'ud bir durgunluk muydu? İçtimaî adaletin yüksek taleblerine az ve çok cevab veren bir tarzı hal mi idi? Yoksa bazı içtmaî sınıflar, harcdeki İtalyan sosyalistlerinin dediği gibi bir kısım içtimaî sınıfların menfaatine olarak devlet zorile susturulmuş muydu? Kıymet hükümleri biçmeksizin hâdiseye işaret ederek diyeceğiz ki iktidar sandalyesinden haricî tesirlerle çekilen faşizmle beraber 1922 deki içtimaî mesele de haklı veya haksız olarak yeniden ortaya çıkıyor. Musahabemizin başındaki ajans haberleri ancak bu suretle izah edilebilir.

(1) Bundan evvel «İçtimaî Mesele» musahabeleri için Cumhuriyetin 11 mayıs, 23 mayıs, 9 temmuz tarihli nüshalarına bakmalıdır. İçtimai meselenin yirmi beş asırlık tarihi hakkında bir fikir edinmek istiyenlere «İş Mecmuası» nın 26-33 sayılı nüshalarını tavsiye ederiz.

444 dilenci

Geçen bir ay zarfında Emniyet altıncı şube memurları 444 dilenci yakalamışlardır.

GELİŞİ GÜZEL

Modern Don Juan — Ceb ve ruh

Modern Don Juan

Kelimelerin manası, yerlerine göre değişir, malûm. Fakat, bu değişiklik, «rökor» kelimesindeki kadar kuvvetle, kendini başka yerde göstermez sanırım. Kalb kırmak, pot kırmak, kadeh kırmak, hatta cam kırmak, kafa kırmak, sonra, ne bileyim ben, kirişi kırmak, ipi kırmak filân. Hep kötü şeyler. Bir tek şey var ki, kırılması hem iyi oluyor, hem kırana ceza yerine mükâfat getiriyor, üstelik de, rekabet uyandırıyor: Rökor. Lâf aramızda, kırması da zor, haniya!

Fakat dünya yaradılalı, kırılan rökorlar arasında, en görülmemiş ve işitilmemiş, muhakkak ki, son günlerde, Amerikada bir delikanlının kırdığı rökor.

Delikanlı, üniversite talebesi. İmtihana girecek. Daha doğrusu tez verecek. Vereceği tezin mahiyeti pek garib. O kadar garib ki, insanın inanmıyacağı geliyor. Sevilip terkedilen kadınlarda, çabucak iflâs eden bu hareket, nasıl ruhi bir aksülâmel yapıyor? Tez, bu.

Amerikalı genc, bu tezi tecrübe neticesinde hazırlamağı, daha realist bulmuş. İşe girişmiş. Altı ay uğraşmış.

Şöyle bir yol tuttuğunu söylüyorlar: Rasgele bulduğu kadın adresine aşk mektubu [illegible], günde elliyi fa[illegible]se, otuz beşle kı[illegible] kadınları seçmiş. [illegible]timinden almamış [illegible] dört gün düşüp k[illegible]ublaştığı öteki k[illegible]nda, vaziyet şu [illegible]emur bir daktilo, [illegible] ve zarf, binlerce [illegible]asından, ver elin[illegible]

Ameri[illegible] rökorla rökor a[illegible]rlü mülâhazala[illegible] müdafaa, üniversi[illegible]zırlamak için bu [illegible]inci mülâhaza, [illegible] beş yaş[illegible]eşle kırk [illegible]sgele bir delikanlının aşk mektubuna aldanmasın, efendim!. Üçüncü mülâhaza (tabii Amerikani!» rökor! Altı ayda, on binlerce kadına aşk mektubu yazan, hepsini baştan çıkarıp, velev bir kaç gün olsun aşkdaşlık tesis eden bir delikanlı, tarihin sevda sahifelerini dolduran Don juanlara rekabet eder de, Amerikada, mahkemeleri bile ayaklandırmaz mı?

Ayaklandırmış. Ama, kendi lehinde. Bir kaç yüz dolar cezaya . çarpmışlar Sakın bir daha yapma demişler, koyuvermişler!

Evet, Amerika bu! Kalb kırana, rökor kırdı diyorlar!

Ceb ve ruh!

Holandada, ruhiyat âlimleri, gayet meraklı br tecrübeye girişmişler, demişler ki, insanların ruhu, evvelâ ceblerile pek alâkalıdır. Gerçi, buna şüphe yok! İnsanın cebi ile kalbi birbirine pek yakındır. Mesafe bakımından değil, akrabalıktan yana. Her ne hal ise Holandalı âlimler şu tecrübeye girişmişler.

Yoldan geçen, lâalettayin kimseleri çevirmişler, ceblerini araştırmışlar. Birinde, meselâ şöyle bir şeyler bulunmuş. Bir anahtar, bir kilid, iki tane ispermeçet mumu, dört kutu kibrit, bir kangal sicim, buna benzer bir sürü acayib şey.

Bir başka vatandaş daha: Cebinde, iki tane not defteri, dört tane çengelli iğne, bir yumak iplik, iki paket sigara, ayrıca sigara kâğıdı, gene ayrıca bir paket sigara.

Ruhiyatçıların çıkardığı hüküm: Bu adamlar, ihtiyatlı insanlar.. Yanlarındaki eşyanın tenevvüü ve herkeste bulunmıyan neviden şeyler olması bunu gösteriyormuş.

Ruhî haletlerle, ceb muhteviyatı arasında münasebet aramak, bilmem, ne dereceye kadar doğru olur.

Öyle ya; yolda, farzedelim, birini çevirip cebini araştırıyoruz. Cebinde anahtar var, sicim var, kilid var, kibrit var. Hatta para var. İhtiyatlı adam mı? Belki! Ama ya haddinden fazla ihtiyatlı ise? Yani ihtiyatlı davranmak için fırsat arıyorsa?

Sırası gelmişken, akla da geliyor. Holandalı âlimlerin, ceblerini araştırdıkları insanlar arasında, paralı bulduklarına ne mana verdiklerini soruşturmak meraka değer.

Cebin ruhla alâkası yok değil ama, bu kadar yakın olmaması gerek. Bereket ki böyle! Ceb, kalbe ve ruha o kadar yakın olsaydı, insanlar, bugünkünden de fena olurdu sanırım. Maazallah!

H—V

HEM NALINA HEM MIHINA

İngilteredeki ruhî disiplin

Dünkü gazetelerden birinde şöylece küçük bir haber okudum:

«Londra 30 (Radyo) — İngiliz parlamentosu azasından Leydi Astór, Amerikadan ipekli çorab ve bir suvare elbisesi getirttiği için 200 dolar para cezasına çarpılmıştır.»

Leydi Astor'u, 1939 haziranında, Türk meb'usları ve gazetecileri heyeti şerefine Londrada verilen büyük bir ziyafette tanımıştım. Sofrada benimle Asım Usun arasında oturuyordu. Sağımda oturan bu pırlantalar içindeki orta yaşlı kadının kim olduğunu bilmiyordum. Fakat, bizimle o kadar teklifsizce konuşuyordu ki İngiliz olmadığına hükmettim. Biraz sonra, gene kendisinden Leydi Astor olduğunu öğrenince yanılmadığımı anladım. Leydi Astor, Amerikalıdır; Lord Astorla evlenmiş, bu suretle İngiliz tebaası olmuş, sonra Avam Kamarası azalığına seçilmiştir. Lord Astorun oğlu da, meb'ustur. Fakat deniz subayı olduğu için, Akdeniz filosu emrinde, Mısırda vazife görmektedir.

Bu defaki Londra seyahatimizde, Leydi Astor, heyetimizi, Londra civarındaki muhteşem malikânesine davet etti. Bu malikâne o kadar büyüktür ki ucsuz bucaksız korularından birinin bir köşesinde, 600 yataklı bir Kanada askerî hastanesi kurulmuştur.

Leyli Astor, bize çok ikram etti. O sırada Londrada vesika ile verilen şekerin miktarı pek azaltılmıştı. Çay masasının ortasındaki gümüş şekerliğin içinde pek az şeker ve küçük bir şişe sakarin duruyordu. Leydi Astor, kendisinin ve ailesi erkânının çaylarına şeker yerine sakarin koyuyor, mahdud şekerlerini bize ikram ediyordu.

— Şekerimiz çok az, dedi; sizin için yaptırdığım pastaların şekerini biriktirmek için bir haftadır, şekerli bir şey yemedik.

Astor ailesi çok zengin olduğu gibi pek de nüfuzlu olduğu halde, Astorlar, vesikalarındaki tayından bir dirhem fazla şeker alamıyorlardı.

Heyetimizle meşgul olan Bayan Raystan 100 gram şeker istemiştim; çünkü şekersiz denilecek kadar tatsız çay içmekten bıkıp usanmıştım. Kadıncağız özür dileyerek bize verilen vesikalardaki miktardan bir dirhem bile fazla şeker bulmak imkânı olmadığını söyledi.

Şekersizliğe tahammül eden Leydi Astor'un ipek çorabsızlığa ve ipek tuvaletsizliğe dayanamıyarak bunları Amerikadan getirttiği -fakat kanunsuz hareketlere karşı, müsamahası olmıyan bu memlekette cezaya çarpıldığı yukarıki haberden anlaşılıyor.

İngiliz milletinin, harb yüzünden konulan tahdidlere nasıl canla başla riayet ettiğini son seyahatimizde hayret ve hayranlıkla görmüştük. Nazırlar tarafından verilen ziyafetlerin hiç birinde, bize, muayyen miktardan fazla bir lokma yiyecek verilmediğini de kaydedeyim. Bu, bir gösteriş değildi. Herkes, her yerde ayni kap ve ayni miktarda yemek yiyordu. Vesikaya tâbi olmıyan maddeler serbestti.

İngiliz İstihbarat Nezaretinin Türkiyedeki şeflerinden biri, birkaç ay evvel Londraya giderken arkadaşlardan biri, bize refakat eden ve bir gün, son ipek çorabı otobüste yırtıldığı zaman, adeta ağlamalı olan genc ve zarif bir İngiliz kadınına, hediye olarak bir çift ipek çorab götürmesini rica ettiği zaman, kat'î bir red cevabile karşılaşmıştı. Bu reddin manasını, kadınlığının sevkile nihayet şeytana uymuş olan Leydi Astorun para cezasına mahkûmiyeti haberi üzerine, şimdi anlamış bulunuyorum.

İngiliz milletinin en kuvvetli taraflarından biri de, kanun ve nizama karşı gösterdiği bu ruhî disiplindir.

CUMHURİYET

Nüshası 8 kuruştur.

Abone şeraiti

	Lira	K.
Senelik	22	50
Altı aylık	12	00
Üç aylık	6	50
Bir aylık	2	40

— Dikkat —

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Son ihtara karşı son karar

İtalyada Badoglio hükûmeti faşizmi ve faşizmin eserlerini ortadan kaldırmakla meşguldür. Faşist devrin kanunları ilga ediliyor ve yerlerine yeni kanunlar hazırlanıyor. Hükûmet, memleketin iç hayatına aid bu işleri başarmağa çalıştığı sırada, müttefiklerine harbe devam edeceğine dair teminat veriyor. Badoglio hükûmeti, Almanyanın Roma sefiri Von Mackensen'e, İtalyanın Mihvere sadık kalarak harbe devam edeceğini temin ettiği gibi İtalyanın Tokyo sefiri de Japonya Hariciye Nazırı ile görüşerek bu yolda teminat vermiş ve İtalya siyasetinin üç devletler paktına dayandığını bildirmiştir. İtalyanın Sofya ve Macaristan elçileri de ayni şekilde hareket etmişler.

Badoglio hükûmeti bu şekilde hareket ederek harb siyasetinden ayrılmıyacağını gösterdiği halde İtalya halkına sükûnet tavsiye etmekte ve sulhu kazanmak için bu şekilde davranmak icab ettiğini bildirmektedir. Popolo di Roma gazetesi bu düşünceleri şu cümle ile hulâsa etmektedir: «Faşist partisini çözmek ve dağıtmak, harbden şeref ve emniyet dairesinde çıkmaktan daha çok kolaydır.» Yani, harbden şeref ve emniyet içinde çıkmak, Badoglio hükûmetinin İtalyan halkına telkin etmek istediği siyasettir. Ve İtalyanın müttefiklerine harbe devam edeceğini, Mihver siyasetine ve Üçler Paktı siyasetine sadık kalacağını temin etmesinin hedefi de harbden şeref ve emniyet dairesinde çıkmayı sağlamak, harbe devam siyaseti sayesinde Birleşik milletlerden ehven şartlar koparmak ve böylece İtalyanın vaziyetini mümkün mertebe kurtarmaktır.

Birleşik milletler, şartlarının değişmez mahiyette olduğunu kat'iyetle anlatmak ve bu şartların kayıdsız ve şartsız teslim olmaktan ibaret olduğunu tekrar etmek için İtalyaya son bir ihtirda bulundular ve İtalyanın tereddüdü devam ederse, bombardımanların bütün şiddetile başlıyacağını bildirdiler.

Birleşik milletlerin bugünkü vaziyeti, İtalyayı baştanbaşa bombardıman etmeğe daha çok müsaiddir. Sicilyadaki hava meydanlarının Birleşik milletlere geçmiş olması, hava silâhını İtalyaya karşı çok yakından kullanmalarını temin etmiş olduğu aşikârdır. Bu yüzden Badoglio hükûmetinin İtalyan milletine tavsiye ettiği «sükûnet ve sabır» çok çetin bir imtihanla karşılaşmıştır. Belki İtalyan milleti, sükûnetini muhafaza edemiyecek ve sabretmenin fayda vermiyeceğini görmek üzere sayılabilir.

Bununla beraber, Birleşik milletlerin son ihtarlarına karşı İtalyan cevabını bekledikleri ve ancak bu cevabdan sonra şiddetli hareketlere başlıyacakları göze çarpıyor. Bu cevab henüz verilmemiş ve verilecek cevabın mahiyeti de anlaşılmamıştır.

Fakat Birleşik milletlerin, İtalyayı, mukabele edemiyeceği bir silâh ile tehdid ettikleri, bilhassa kayda değer. Bu silâh, Birleşik milletlerin kat'i bir üstünlük kazanmış oldukları, hava silâhıdır.

Birleşik milletler son sözlerini söyledikleri gibi İtalyan milleti de son sözünü söylemek ve son kararını vermek mevkiindedir. O zaman, Mareşal Badoglio hükûmetinin harbe devam kararının kıymet ve mahiyeti vüzuh ile anlaşılacak. Badogli hükûmetinin harb siyaseti muvaffak olmazsa daha başka bir hükûmetin sulh siyasetini tatbik için işbaşına gelmesi beklenecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Nişan

Esbak Süleymaniye meb'usu Bay Hikmet Babanın kızı ve Tasviri Efkâr gazetesi yazı işleri müdürü arkadaşımız Cihad Babanın hemşiresi Firuze Baban ile General Alâeddin oğlu genc ve değerli mühendislerimizden Sadi Cinillinin nişanları dün iki tarafın yakın akrabaları huzurile Feneryolunda profesör Şükrü Babanın köşkünde yapılmıştır. Tarafeyne saadet dileriz.

İrtihal

Sürmene eşrafından Mehmed Emin oğlu Ahmed Ayan 1/8/943 pazar günü akşamı vefat etmiştir. Cenazesi pazartesi günü Beşiktaş Sinanpaşa camiinden kaldırılacaktır. Tanıyan dost ve akrabaların cenazeye gelmeleri ilân olunur.

Mussolini nihayet tevkif edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lerini geri çekmeğe muvafakat edecek, yalnız Arnavudlukta toplıyacağı kuvvetlerini çekmiyecektir. Arnavudluk İtalyan olarak kalacaktır.

Sulh konferansında mukadderatı taayyün edinciye kadar Oniki ada bölgesi Müttefik kıt'alarının işgali altında bulunacaktır. Yunan kıt'aları hiç bir sebeble burasını işgal etmiyeceklerdir.

Müttefiklerin Badoglio tarafından yapılan mukabil teklifleri reddettikleri ve bunun Müttefik hava kuvvetlerinin İtalyaya karşı tekrar hücuma başlıyacaklarını ifade ettiği haber velrilmektedir.

Kralın vaziyeti zayıf

Londra 1 (a.a.) — Reuter'in Luganodaki hususî muhabirinden:

İtalyada yeni bir hareketin vukubulmasına her an intizar edilmektedir. Şimdiki halde Kralın vaziyeti Mareşal Badiglio'nun ve hükûmetininki kadar zayıftır. İsviçreye gelen bir çok İtalyan yolcularına göre, İtalyanların çoğu şimdiki rejimi ehvenişer addetmektedir.

Mussolini ve ailesi mevkuf

Londra 1 (a.a.) — İtalyan hududundan gelen son haberlere göre, Mussolini Pinetta Sachetti kasabası civarında Porte Baschi hapisanesine nakledilmiştir. Hususî faşist mahkemeleri tarafından mahkûm edilen siyasî mücrimler bu hapisaneye sevkedilmekte idi. Ayni haberlere göre eski faşist milisi şeflerinden General Cavallero ile General Galbiati, Mussolini ile birlikte tevkif edilmişlerdir. Mussolini ailesile, damadı Kont Ciano da mevkuftur.

İtalyada karışıklıklar

Londra 1 (a.a.) — İtalyan hududunda bulunan Amerikan United Press ajansının bir muhabirine göre, Müttefiklerin yaptıkları son ihtar, şimal İtalyada heyecan uyandırmıştır. Bir çok şehirlerde şiddetli isyanlar çıkmıştır. İtalyan kıt'aları bu isyanlara iştirak etmişlerdir.

Halk yeni hükûmetin düşürülmesini ve hemen sulhun yapılmasını istemekte idi.

Milano şehri karmakarışıktır. Berneden gelen başka bir habere göre, İtalyan Dahiliye Nazırı şimdi Milanoda bulunmaktadır.

Yeniden büyük nümayişler oldu

Londra 1 (Radyo) — Bugün haber alındığına göre Roma, Milano ve Floransada halk muazzam nümayişler yaparak sulh isteğini tekrar etmiştir.

İtalyada seferberlik

Berne 1 (a.a.) — Badoglio hükûmetinin bir emri mucibince 1927 den 1943 e kadar bütün sınıflara mensub ve şimdiye kadar silâh altına alınmamış olan İtalyanlar gelecek pazara kadar orduya iltihak edeceklerdir.

İtalyayı tehdid eden dahilî unsurlar

Londra 1 (a.a.) — Roma radyosunun haber verdiğine göre, Tribune gazetesi, memleket dahilindeki tahribkâr unsurlar tarafından İtalyanın tehdid edilmekte olduğunu yazmıştır.

Tribuna gazetesinin bir makalesi

Roma 1 (a.a.) — Stefani ajansı bildiriyor:

«Harb realitesini gözönünde tutmalıdır» başlığı altında Tribuna gazetesi, başmakalesinde bilhassa şöyle demektedir:

İtalyanların ferdî ve müşterek haysiyetlerini istirdad etmiş olmalarından doğan sevincleri onları realiteden uzaklaştırmamalıdır. Düşman İtalyan mukavemetini az zahmet ve çok gazabla yıkmak için gayretlerini arttırmaktadır. Bugünlerde vukua gelen siyasî ve manevî değişiklikten sonra düşman, İtalyanın henüz çok ve kuvvetli olan enerjilerini otomatik surette zayıflatacak olan bir anarşi ihdas edecek surette onun felâketlerile oynıyarak memleketin harabisi ve şerefsizliği pahasına Akdenizde hedefine varmak istiyor.

Fakat Kralın ve Mareşal Badoglio hükûmetinin hiçbir zaman alçakça bir harekette bulunmağa razı olmıyacaklarını bilen İngilizler ve Amerikalılar haktan ve İtalyan milletinin vereceği karardan bahsederek teşebbüslerinde ısrar etmektedirler.

Anglo Saksonlar tarafından teklif edilen «şartsız teslimiyet» in inhidam ve kölelik demek olduğunu söyliyen gazete, ilâve etmektedir:

«İtalyanların, düşmanın tehdidlerini ve öğmelerini tartmaları ve bundan lâzımgelen neticeleri çıkarmaları doğru olur. Harb devam ediyor.»

Berlindeki İtalyan ve Alman amelesi nümayiş yapmış?

New-York 1 (a.a.) — Britanova: New-York Times gazetesinin Stockholm muhabirinin haber verdiğine göre Mussolini'nin düşmesi üzerine Berlindeki Simens Schickeri fabrikasında çalışan İtalyan işçileri Enternasyonal marşını söylemek için işlerini bırakmışlardır. Alman işçilerinin de polisin müdahalesi olmaksızın Führer aleyhinde tezahüratta bulundukları söylenmektedir.

Aşağıdaki mealde basılmış kâğıdlar dağıtılmıştır:

«Almanlar, İtalyanların yaptıklarını biz de yapabiliriz. On seneden fazla bir zamandanberi yalan, tazyik ve muharebe içindeyiz. Hepimizin istediği sulha yalnız naziler muarızdır.»

Bu kâğıdların altında «Nazi muhalifler birliği cephesi» imzası vardır.

Müttefikler yeniden kuvvet yığıyorlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Sicilyada son vaziyet

motörlü teşkillerini işe yaramaz bir hale getirmişlerdir.

Akdenizde İngiliz - Amerikan muvasala hatlarına ve çıkarma filolarına karşı yapılan mücadele temmuz ayında şu neticeleri vermiştir:

Hepsi 550.241 tonluk 94 gemi batırılmış, 246.241 tonluk 53 gemi de ağır hasara uğratılmıştır. Bundan başka hepsi 780.000 tonluk 220 gemi bombalar ve torpillerle sakatlanmıştır.

Harb filomuza mensub birlikler 3 destroyer, 3 seribot, 1 denizaltı, 1 motör ve 1 kruvazör batırmışlar, 15 seri botu da ağır hasara uğratmışlardır.

Londra 1 (a.a.) — Reuterin şimali Afrika Müttefik karargâhı nezdindeki muhabirinden:

Düşmanın ümidsiz mukavemetine rağmen İngiliz ve Amerikan kıt'aları bu pazar akşamı Sicilyanın şimal batı sahilinden Catane'ye kadar uzanan yüzlerce kilometrelik cephe üzerinde harekete geçmişlerdir. Bir kaç güne kadar gayet çetin çarpışmalar beklenmektedir. Çarpışmanın kat'i saatinin artık gecikmiyeceği anlaşılmaktadır. Yeniden 3 şehir zapteden ve şimal hatlarındaki çıkıntıyı düzelten 7 nci Amerikan ordusu hali hazırda Mesina'ya takriben 120 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadır. 8 inci ordu bu şehirden 100 kilometre kadar uzaktadır. Bu ordu Dittaino şehrinin şimalinde köprübaşları kurmuş ve Almanları son müdafaa mevzilerinden atmıştır.

Merkezde Kanada kuvvetleri mütemadiyen ilerliyerek Etna'da Lione'yi tehdid etmektedir.

İtalyan tebliği

Roma 1 (a.a.) — İtalyan tebliği: Dün, Sicilya cephesinde inadlı muharebeler yapılmıştır. Regalbuto bölgesinde, düşmanın bir biri arkasından yaptığı şiddetli hücumları püskürtülmüştür.

Düşman deniz teşkilleri, Thyrrenien sathı maillerindeki meskûn yerlerle Calabria'daki meskûn yerleri büyük hasarlar yapmaksızın bombardıman etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 1 (a.a.) — Sicilyada düşman orta cepheyi yarmak için gayret sarfetmeğe devam etmiştir. Elâstikî müdafaa tabiyelerine sadık kalan kıt'alarımız düşmanın gayretlerini boşa çıkarmışlar ve onu insan ve malzemece ağır kayıblara uğratmışlardır. Düşmanın şimal ve cenub cephelerinde yaptığı taarruzlar da ayni suretle akim kalmıştır.

Alman hava kuvvetleri çok sür'atli bomba uçaklarının yardımile düşmanın

Bulgaristan ve Portekizde siyasî faaliyet

Paris 1 (a.a.) — Kral Boris, Başvekil Filof'u kabul etmiştir. Bunu müteakıb kabine toplantıya çağırılmıştır.

Lizbon 1 (a.a.) — Portekiz Başvekili Salazar cumartesi günü Brezilya büyük elçisini kabul etmiş ve İngiltere büyük elçisile de müzakerede bulunmuştur. Bu görüşme mevzularına dair bir şey ifşa edilmemiştir.

Evet mi? Hayır mı?

(Başmakaleden devam)

atmakta, buna karşılık Müttefikler de, orada kazandıkları başarılardan hem politikaca, hem de askerlikçe daha büyük faydalar beklemektedirler. Badoglio hükûmeti geldi geleli, bir haftadır hava akınlarına ara veren Anglo - Saksonlar, bu hareketlerile, İtalyada kendilerine elverişli bir hava yaratmak istediklerini gösteriyorlar.

Fakat Badoglio kayıdsız, şartsız teslim parolasına yanaşmadığı takdirde, İtalyada bu teklife karşı boyun eğecek bir hükûmet bulunup bulunmıyacağı ve bulunmadığı takdirde Müttefiklerin mütareke şartlarında herhangi uysal bir değişikliğe razı olup olmıyacakları da ayrıca mühimdir.

Yarımadada Anglo - Saksonların her dediğini yapacak bir hükûmet kurabilmek güçtür. Fakat yarın böyle bir hükûmet iş başına geçirilebilirse Müttefiklerin işi çok kolaylaşacak, belki de İtalya, dünkü silâh arkadaşına karşı dövüşmek zorunda kalacaktır.

Fakat bu olmadığı takdirde ne yapılacak?

Dün neşredilen bir tebliğ, Anglo-Saksonlar cephesinde artık sabrın tükenmekte olduğunu ve İtalya teslime yanaşmadığı takdirde hava akınlarına eskisinden daha büyük bir şiddetle yeniden başlanacağını bildiriyordu.

İtalyaya istenilen şartlar önünde boyun eğdirmek için, Müttefiklerin, yarımadayı karış karış ele geçirmeğe kalkacakları tahmin edilebilir mi? Böyle bir teşebbüs, hem vakit kaybettirmek, hem de büyük kuvvetleri harbin neticesi üzerinde hayatî ehemmiyeti olmıyan yerlerde atıl bırakmak bakımından mahzurlu sayılabilir.

Ancak, öyle görünüyor ki Anglo-Saksonlar İtalya üzerinde yaptıkları siyasî baskının tesirli olacağına ve yakın bir zamanda istediklerini elde edeceklerine güvenmektedirler. Bu güvenin yerinde olup olmadığını şu önümüzdeki günler bize gösterecektir.

Bununla beraber, İtalya kayıdsız, şartsız bir teslime razı olmaz da harb devam ederse Londra ve Washington'un yarımadaya karşı tatbik edeceği hareket tarzı acaba değişecek mi?

Bu sualin cevabı (evet) olursa, harb güdümünde Müttefiklerin politika silâhına hususî bir ehemmiyet vermek lüzumunu duyduklarına hükmetmek icab edecektir.

NADİR NADİ

Rumanya petrol bölgesinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ağaclarda bile cesedlere tesadüf edildiğini söylemektedirler. Reisched'in bombalanması, Hamburgun liman ve istihsalât merkezi olarak artık mevcud olmadığını göstermektedir.

Taarruzun ani bir şiddetle yapılmış olması bir çok kimseleri gafil avlamıştır. Bu şehirde, Goebbels'in iddiasına göre Müttefik hava ve deniz kuvvetleri tarafından tatbik edilen yeni usullere karşı bir muvazene temin edecek olan yeni silâhları kullanmağa hazır denizaltıları bulunduğu şimdi ifşa edilmektedir

Hamburgdan kaçanlar

Londra 1 (a.a.) — Danimarka radyosunun dün akşam bildirdiğine göre, halk, yanmakta olan Hamburg şehrinden kaçmaktadır. Şehirden çıkan yolların hepsinde yığınlarla insanın yaya olarak, bisikletle veya el arabalarını ite ite kaçtığı görülüyor. Bombardımandan sonra Hamburgdan ayrılanların ifadesine göre şehirdeki tahribat tasavvur edilemiyecek derecede dehşetlidir. On mahalleye bomba isabet etmiştir. Çıkan yangınlar çok büyük tahribat yapmıştır.

İngiltere üzerinde

Londra 1 (a.a.) — Dün gece batı İngiltere üzerinde hafif hava faaliyeti olmuştur. İnsanca kayıb yoktur, az hasar vardır. Bir düşman uçağı düşürülmüştür.

Yurdda tifüs vak'aları

Ankara 1 (a.a.) — Bize haber verildiğine göre, temmuz ayının ikinci yarısında bütün yurdda haber alınan lekeli humma vak'aları 133 tür. Bunlardan 49 vak'a İstanbulda olup diğerleri dağınık ve münferid bir haldedir. Bu suretle temmuz ayında bütün yurdda görülen vak'aların sayısı 339 dur.

Askerî vaziyet

İtalyayı teslime zorlamak için

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Almanlar da İtalyanın şimalile bilhassa şimal doğusunda, Triyeste, Fiume, Pola, Udine, Trente, Milan ve Torino gibi çok ehemmiyetli stratejik şehirleri işgal etmek için şu geçen bir haftadan azamî istifade ettiler ve ediyorlar. Almanlar, İtalyada Müttefiklerle sulh yapma veya onlara teslim olma eğliminin bir netice verebilecek derecede arttığını görmeleri halinde şimal İtalyayı -belki Ancona - Livorno hattına kadar- tamamile işgal etmeleri ve bunu zorla da olsa yapmaları beklenebilir. Onun için Müttefikler, gün geçtikçe İtalyanın vakit kazanarak teslime yanaşmadığını görmekle fazla telâş ediyorlar

Onlar gerçi Sicilyada askerî hareket ve muharebeyi durdurmadılarsa da nefsi İtalyanın bombardımanlarını geri bıraktılar. Ayni zamanda İtalyayı içinden yıkarak, kaynama ve anarşiye sevkederek nihayet teslim olmağa icbar için türlü propagandaya başvurdular ve vuruyorlar. Fakat bizce İtalyaya boyun eğdirmenin en iyi ve en emniyetli çaresi, bu propaganda hücumlarına devamla beraber, Sicilyada seri ve kat'i bir zafer edinmek ve nefsi İtalyayı bombalamaktır.

Sicilyada koca 8. İngiliz ordusu, Katanya cenublarında iki Alman piyade tümeni tarafından durdurulmuş olduğundan, askerî harekât Kanadalı tümenlerle 7. İngiliz ordusuna inhisar etmişti. Bunlar da geri giden Mihver kuvvetlerinin peşinden ilerliyerek adanın üçte ikisini büyük muharebeler vermeden işgale muvaffak oldular ve Mihverin son müdafaa sisteminin önüne kadar geldiler.

Bu hat, evvelce de yazdığımız gibi Katanyanın hemen cenubundan başlıyarak Etna yanardağının eteklerini dolaşmakta ve şimal batı istikametinde Adrano, Torino ve Mistretta'dan geçerek S. Stefanoda denize varmaktadır. Mihver kuvvetleri, anlaşılan mahdud olduğu için, sağ kanadın ilerisindeki Le Madonie dağı, Amerikalıların tazyiki karşısında bırakılmıştır.

Müttefikler şimdi Mihverin son müdafaa hattına iyice yaklaşmışlardır. Onların sağ kanadını teşkil eden 8 inci İngiliz ordusu Katanya ve Paterno önlerinde Almanlarla temas ve müdafaadadır. Merkezde Agira'yı alan Kanadalı tümenler Adrano geçidine, Micosia ile Gangi'yi işgal eden Amerikalı kuvvetler de Uistreta Torino'ya ilerlemekte ve yanaşmaktadırlar.

En şimalde Amerikalılar S. Stefono önünde Almanlarla muharebe ediyorlar. Katanya ve Etna'yı olduğu gibi müdafaa mevziinin merkezile sağını da Alman tümenleri müdafaa etmektedir. Bunların yan ve aralarında ne kadar İtalyan kuvvetleri bulunduğu ve ne halde oldukları belli değildir. İtalyanlar, Sicilyaya Müttefikler ihracı başlıyalıberi, gayritabiî olan büyük miktarlarda esir verdiler.

Mihverciler, yukarıda bildirdiğimiz Sicilyanın çok kuvvetli olan son müdafaa hattını ciddiyet ve şiddetle müdafaa ettikleri, yani, Bizerte ve Tunus önlerinde olduğu gibi, ümidsizlikle paniğe uğramadıkları takdirde Müttefiklerin bunu yarmak için epey zayiat vermeleri lâzımdır. Bundan kaçınmak istedikleri takdirde ise İtalyan çizmesinin cenub batı ucuna asker çıkararak Mihvercilerin ric'at yollarını kesmeleri iktiza eder.

Müttefikler bu sayede hem Sicilyayı kolaylıkla zapta, hem de asıl İtalyaya bir an evvel ayak basarak son İtalyan mukavemet sinirini yormağa imkân bulmuş olurlar. Cebelitarıktan geçen yeni Müttefik büyük deniz kafileleri, belki bunun içindir.

H. E. ERKİLET

Orel'de çok şiddetli muharebeler oluyor!

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tin boğuşmalar henüz devam etmektedir.

İmha edilen Sovyet grupu

Berlin 1 (T.P.) — 31 temmuzda Alman kıt'aları Miyus cephesinde mukabil taarruza geçerek bolşevik topluluklarına zararlar verdirmiştir. Bu arada bir Sovyet grupu sarılarak imha edilmiştir. Ruslar bir çok tank ve esirler bırakmıştır.

Karadenizde 7 bin tonluk bir petrol gemisi batırıldı

Berlin 1 (a.a.) — Askerî bir mahfilden bildirildiğine göre bir Alman denizaltısı Karadenizde 7 bin tonluk bir düşman petrol gemisini batırmıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 1 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

1 ağustosta, Orel istikametinde taarruz etmekte olan kuvvetlerimiz yeniden 8 ilâ 12 kilometre ilerlemişler ve 100 kadar meskûn mahalli işgal etmişlerdir.

31 temmuz gününde, bütün cephe kesimlerinde 70 Alman tankı ile 97 uçağı tahrib edilmiştir.

Kuybişef'teki elçiler Moskovaya dönüyor

Moskova 1 (a.a.) — Sovyet Hariciye Komiserliğinin bildirdiğine göre, elçiler heyetinin Kuybişef'ten Moskovaya dönmesine müsaade edilmiştir.

Ecnebi diplomatik heyeti 1941 de, Moskovaya karşı Alman tehdidinin en fazla olduğu zaman Kuybişef'e nakledilmişti.

Ruslar Akdenizde daha büyük harekât istiyorlar!

Moskova 1 (a.a.) — Britanovanın diplomatik muhabiri, Rus milletinin Akdenizdeki hâdiseleri büyük bir alâka ile takib ettiğini bildirmektedir. Maamafih Sovyet askerî efkârının kanaatine göre, Akdenizdeki Müttefik harekâtı geliştikçe Almanlar şark cephesinden bir tümen bile geri çekmiyeceklerdir. Bu hale göre, Rusların yaz sonundan evvel umumî bir taarruza kalkışmaları bilhassa müşkül görülmektedir.

Elişleri sergisi açıldı

Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi, dün sabah saat 10,30 da Galatasaray salonlarında, himayeye muhtac vatandaşlar tarafından vücude getirilen muhtelif elişi eserlerden mürekkeb çok muvaffak bir sergi açmıştır. Halkevi reisi Feridun Dirimtekin bu münasebetle kısa bir söylev vererek, sosyal yardım şubesinin teşebbüsile vücude gelen bu serginin açılmasındaki gayeyi izah etmiş ve aralarında cezaevleri mahkûmlarının da bulunduğu bu himayeye muhtac vatandaşların el emeği ve göz nuru dökerek hazırladığı eserleri, teşvik yolunda Partimizce gösterilen yüksek alâkayı minnetle anarak serginin açılmasında büyük hizmeti görülen Halkevi sosyal yardım şubesi reisi Nedim Akserie teşekkür etmiştir.

Bundan sonra sergi daire ve paviyonları birer birer gezilerek davetlilere teşhir edilen elişleri hakkında izahat verilmiştir. Sergide, İstanbul, Üsküdar ve İmralı cezaevlerindeki mahkûmlar tarafından vücude getirilen eserler, bilhassa alâkayı çekmektedir. Bunlar arasında her türlü dokuma kumaşlar, sedef ve mücevher işleri, marangozluğa dair eşya vardır. Kız San'at mektebleri mezunları tarafından yapılan sun'î çiçekler, muhtelif elişi biblolar, eski İstanbul âlemlerini canlandıran tablolar pek canlıdır.

Bahçede büyük bir paviyonu işgal eden diyoromada, Atatürkün yeni harfleri halka bellettiği sırada alınmış bir fotoğrafisine bakılarak gayet hareketli bir surette vücude getirilen tablo ile, Millî Şefimizin Lozan muahedenamesine imzasını atışını gösteren levha, cidden muvaffak olmuştur. Cezaevleri mahkûmlarından birinin kendi tayınından artırdığı dokuz ekmek içlerile vücude getirdiği cezaevi maketile, kibrit çöplerinden pek san'atkârane bir surette Saffet Sakabaşı tarafından dokuz ayda ikmal edilen Tınaztepe torpidosunun ve diğer bir san'atkârın eseri olan eski Yunan terimelerinden birinin modeli pek beğenilmiştir.

Sergide Kızılay, Yardımsevenler, Çocuk Esirgeme, Kadın Esirgeme cemiyetlerinin muhtelif elişleri sergilerinden toplanmış güzel nümuneler de bulunmaktadır Sergi on beş gün müddetle halka açık bulundurulacaktır.

İspanyada bir cepane fabrikası berhava oldu

Madrid 1 (a.a.) — Alicante'de bulunan bir av tüfeği ve cepane fabrikasında vuku bulan infilâk neticesinde yüzlerce adamın ölmüş olmasından korkulmaktadır. Bir cok binalar harab olmuştur.

SPOR

Dün yapılan çeşidli maçlar

At yarışları, yüzme ve kürek müsabakaları heyecanla takib edildi

At yarışlarının dördüncü hafta koşuları dün sessiz, sadasız yapılmış olmasına rağmen bahsi müşterekler 380, 525, ve 610 kuruş gibi para vermiştir.

Birinci ve dördüncü yarışlar istisna edilirse diğer üç koşu sürprizli olmamakla beraber Buket, Karabayır ve Savanın üstün ve hâkim koşularile geçti.

Dünkü yarışların neticeleri şunlardır:

Birinci koşu: Satış koşusu olarak programa konan bu yarışı kazanacak at için 710 lira fiat konmuştu. Birçok at sahibleri bu vaziyet karşısında yarışa kaydedilmedikleri için koşuya yalnız başına Şahin girdi. Şahin güzel bir koşu yapmasına rağmen kimse tarafından satın alınmadı.

İkinci koşu: Baştan sona kadar heyecanlı bir şekilde yapılan bu yarışta Buket birinci, Haspa ikinci, Destegül üçüncü oldular. Ganyan 150, plâse 150 ve 100 kuruş verdi. Bu yarışta ikili bahis 380 kuruş verdi.

Üçüncü koşu: Son haftaların favurisi olan Karabayır birinci, Civan ikinci, Savaş üçüncü oldu. Ganyan 200, plâse 100 ve 100 kuruş verdi. İkili bahis; 530, iki ve üçüncü koşulardaki çifte bahis 300 kuruş verdi.

Dördüncü koşu: Bu koşuya yalnız başına Poyraz iştirak etti. Rekor için yarışan Poyraz kendisinden beklenen dereceyi elde edemedi.

Beşinci koşu: Son yarış, Sava, Mihrace ve Monar arasında büyük bir çekişme ile yapıldı. Birer birer koşuyu sürükliyen bu üç maruf attan Sava koşuyu birinci olarak bitirdi. Mihrace ikinci, Sonar da üçüncü oldu. Üç ve beşinci koşulardaki çifte bahis 180, üçlü bahis; 525 kuruş verdi. Ganyan 100, plâse 100 ve 250 kuruş verdi. İkili bahis 610 kuruş verdi.

Yüzme şampiyonası seçmeleri

Su sporları ajanlığı tarafından yapılan yüzme şampiyonası seçmeleri dün Şeref stadı havuzunda yapılmıştır. 233 yüzücünün iştirak ettiği seçmelerde finale kalan yüzücüler şunlardır:

Küçükler

100 Serbest — Kaya (Galatasaray) 1,08.2, Salah (Lido).

200 Kurbalama — Mustafa (Beykoz) 3.31, İlhan (Beşiktaş).

400 Serbest — Lazo (Beykoz) 6.08, Kerim (Lido).

Sırtüstü — Muammer (Lido) 1.35, Emin Beykoz).

800 Serbest — Lazo (Beykoz) 1308, Salâhaddin (Lido).

Tramplen atlama — Nejad (Beykoz) 37.34, Ahmed (Beykoz).

4X100 — Beykoz takımı 5.6, Lido takımı.

Türk bayrak — Beykoz takımı 6.15, Lido takımı.

Su topunda Beykozla, Lido takımı finale kalmışlardır.

Büyükler

100 Serbest — İbrahim (Beykoz) 1.03.2, İlhan (Beykoz).

200 Kurbalama — Tevfik (Beykoz) 3.19, Ahmed (Beykoz).

400 Serbest — Vedad (Beykoz) 5.25, Ertuğrul (Beykoz).

200 Serbest — İbrahim (Beykoz) 2.26, Kemal (Kabataş).

100 Sırtüstü — Fuad (Beykoz) 1.28, Kemal.

1500 Serbest — Vedad (Beykoz) 24.1, Süheyl (Demirspor).

Tramplen atlama — Niko (Beykoz) 46.10, Muzaffer (Beykoz).

Kule atlama — Muzaffer (Beykoz) 31.92, Doğan (Beykoz).

4X200 — Beykoz takımı, Beyoğlu takımı.

Türk bayrak — Beykoz takımı 6.7, Demirspor takımı.

Su topunda Beykoz, Beşiktaş takımını 3-1 mağlûb etmiş ve iki takım finale kalmışlardır.

İstanbul yüzme şampiyonası 15 ağustosta yapılacaktır.

Dün yapılan pentateon müsabakaları

Dün Fenerbahçe stadında pentateon müsabakaları iki kategori olarak yapılmıştır. Birinci kategoride Fenerbahçeden Melih 2354 sayı ile birinci, Fenerbahçeden Muhiddin 2020 sayı ile ikinci, Kurtuluştan Karamilanko 1885 sayı ile üçüncü olmuşlardır.

Üçüncü kategoride Talui (Galatasaray) 1863 sayı ile birinci, Beyoğlusporddan Kafolidis 1831 sayı ile ikinci, Beyoğlusporddan Manoğlu 1702 sayı ile üçüncü olmuşlardır.

Bakırköyünde yapılan kürek yarışları

Bakırköy Halkevi tarafından tertib edilen kürek yarışları, Galatasaray, Fenerbahçe, Demirspor, Mühendis mektebi ve Bakırköy Halkevi sporcularının iştirakile gayet parlak bir şekilde yapılmıştır. Müsabakalar, heyecanla takib edilmiş, yarışlarda derece alanlara kupalar verilmiştir.

Şeref stadında dün yapılan maç

Dün Şeref stadında Demirsporla Elektrik - Tünel - Tramvay idaresinin futbol takımları arasında yapılan futbol maçını Demirspor takımı 4 - 3 kaybetmiştir.

Topuzun Kısmeti

No. 10

Yazan **Mahmud Yesari**

Koço — (Hıçkırır) Olmaz.. Olmaz.

Hacı — Tüccar, iş adamına çıkmalı. En yakını bu... Açık komisyondan geçtiriz. Gelgelelim, iş, böylesine değil. Kime çıkacak? Onu anlatmalı... Talihli bir ise, talihsiz de bin bir.

Vahan — Helbet.

Koço — Sen, tezgâh posünme, bire!

Rükneddin— Ne tezgah bu şey; ne şey, bu bu! Tombul kadına çarpmalı!

Vahan — Kaç yaşında olmalı?

Koço — Yaştan evvel, vücude bakmalı!

Vahan — Helbet...

Hacı — Vücud, sonra gelir. Zengine çıkmalı. Diyelim. Düğüm düğüm üstüne vurur. Dul kadın, şaşırır.... Hasis, düğüm düğüm üstüne vurru.

Vahan — Helbet!

Hacı — Paranın işlemesi lâzımdır.

Vahan — Helbet!

Hacı — Şimdi bu gece, talih kime vuruyor? Mesele burada.

Vahan — Helbet!

Hacı — Zengine, fakire, tüccara, esnafa, işsize, işli, birine çıkacak ya?

Vahan — Helbet!

Hacı — Mesele burada. Ahpab, arkadaş olmalı. Ürkütmemeli.

Koço — Veve.

Hacı — Evliye de kötüdür, bikârdır. Yalnız, idare etmek şartile.

Vahan — Helbet!

Hacı Rükneddin — (titiz:) sen. «helbet» dersin ,o kadar. Geçen sene gittiğimiz yerde kırdığın potları unutma.

Koço — (Meraklanmıştır; ıçkırır:) Hıık! Hıık!

Hacı — Yeter, vazgeçtim. Konuşuyorum. Yani, gene pot kırmıyalım.

Vahan — Helbet!

Hacı — Birbirimizi atlatmak yok.

Vahan — Helbet!

Hacı — Apartıman işindeki kalleşliği unutmadım.

Vahan — Pardon. Estağfirullah ederim. Tam bir hafta beklemişimdir.

Koço — Hıık! Hıık!

Hacı — Koçonun hıçkırığı tuttu. Yalan söylüyorsun. Geçmişi bırakalım. Büyük ikramiye kime çıkacak? Şaşırıp kalmıyalım. Evli ise, korku yoktur. Yavaştan yavaştan, azardan azardan işlersin. Tadsızdır, bırak. Bekârsa iyi vurgun vardır ama...»

Koço — Hıık! Hıık!

Hacı — Peki.. Peki.. Sus..

Vahan — Vurgunu duyuncaz, kendini tutabilir hiç?

Hacı — Bekârdan bekâra da fark vardır.

Vahan — Helbet!

Koço — Ne!

Hacı — Nekesse, bırak.

Koço — Hıık!

Hacı — Patla!

Vahan — Bunda merahlanacak birşey vardır sanki?

Hacı — Para çıkmıyor. Meraklanmaz mı? İhtiyar bikâr olursa.....

Vahan — Bizim Manniğ'in kızı anaisi son günlerde gördün?

Koço — Hıık!

Hacı — Koço, görmüş.

Vahan — İçi kabaracak gıdar da yemesi vardır.

Koço — (Bıyıklarını kıvırarak:) Ti Koriçaki vire! Ti Koriçakı!

Hacı — Gönül kimi severse, güzel odur.

Vahan — Helbet!

Hacı — Beğendirecek malın olsun, senin!

Koço — Hıık! An... An...

— Hacı — Hak nefesin tutulsun!

Koço — Angiliki var, ama ne karı!

Hacı — Boşuna konuşmıyalım. Fukaranın eline para geçince şaşırıyor. Ne kendine hayrı dokunuyor, ne de etrafına. Zengine çıkmalı.

Koço — Hıık!

Vahan — Helbet!

Hacı — Zengine sürün de geç, fukradan sakın da geç, demişler. Akmasa da damlar. Dünyada, çeşid çeşid insan var, hepsinin nabzına göre şerbet vermek lâzımdır.

Koço — Ne!

Vahan — Helbet!

Hacı — Bu akşam, ben, ne diye burada buluşalım, dedim. Ben, rakı kokusundan tiksinirim. Ama, burası meyhane gibi değildir. Hele yılbaşı kepazelikleri çıkmasının imkânı yoktur. Paskalı görmüyor musun? Haydud gibi herif. Enselediği gibi atar. Sonra, hep, sessiz insanlar gelir.

Vahan — (Torosu gösterir:) He, bu da sessizdir?

Hacı — Susacağı zamanı bilir. Bak, ona, para çıkarsa, yandık. Karamanlı frenktir. Urup eksiğine adam çalıştırır, yıllığını doğrultur. Ispanaktan yağ çıkmaz.

Koço — Hıık.

Hacı — Para verirken, yirmi beş kuruşluklar elli kuruş, elli kuruşluklar bir lira, liralar beş lira gibi görünür ona...

Koço — Ne!

Hacı — (Bahri Beyi gösterir:) Bahri Beye çıkarsa...

Vahan — Tınma!

Koço — Ne!

Hacı — Bugün, nasılsa, biraz geçe kalmış. İki ufak şişe içer, kalkar, doğruca evine gider. İçki vaktinden evvel meyhaneye gelse kapının önüne bir iskemle atar, saatini bekler. Dünyayı tanır. Sen, ona, gel de önayak ol, bakalım.

Koço — Hıık!

Hacı — Patla.. Paskala çıktı diyelim. Yarın, Paskalı arada da bul. Sokakta görsen tanıyamazsın. O da seni tanımaz.

Koço — Ne!

Hacı — Arsene çıktı. Yeni evlidir. Paskal da başındadır. Bunu da bir kalem geç. Armonikçiye çıksa?

Koço — Hıık!

Hacı — Koço, doğru söylüyor. Ya bir kaç günde temizler, tekrar sürünür; yahud yüreğine iner ölür. Ben, armonikçinin zengin olmasını isterim.

— Vahan — Helbet!

Koço — Hıık!

Hacı — Kitaracı da öyle. Yalnız, tetik davranmalı, partiyi başklarına kaptırmamalı.

Koço — Ne!

Vahan — Helbet!

Hacı — Madam Atinaya çıksa, dünya âlem yandı.

Koço — Hıık! Hıık! Hıık!

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Salon orkes.

★

12,30 Program
12,33 Müzik (Pl.)
12,45 Haberler
13,00 Şarkılar

★

18,00 Program
18,03 Dans orkes.
18,45 Fasıl heyeti
19,30 Haberler
19,45 Serbest zaman
19,55 Şarkılar
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Beraber şarkı
21,00 Konuşma
21,15 Müzik (Pl.)
21,30 Kitab saati
21,45 Temsil
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2								■	
3		■			■				
4							■		
5				■					
6			■						■
7						■		■	
8					■				
9	■								■

Soldan sağa:

1 — Bir memleketin ayrıldığı kısımlar (cemi). 2 — İleriye doğru sürme esnasında. 3 — Yemeğin yarısı, pasaportlarda bulunur. 4 — Uykudan yeni uyanmış, güzel san'at. 5 — Cefa, bazı teknisyenlerin aletlerinden. 6 — Bir soru eki, bir binanın evvelden hazırlanmış nümunesi. 7 — Nakledilmez mallar (cemi). 8 — Küçük kâse, ümidsizliğe düşme. 9 — Demiryollarında kullanılan tahta kısımlar (cemi).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bir şeyden haberi olmamak. 2 — Bir emir, bir tarafa hareket teme. 3 — Lâhza, eski Yunanlıların bir musiki aleti. 4 — Bir tartı esası, ev eşyasından. 5 — Yama, bir savaş vasıtası. 6 — Bir balık, bir emir. 7 — Çok defa «konu» kelimesinden evvel gelir, teessüre sebeb olur. 8 — Fazla, dumanın kiri. 9 — Bir yazıyı basıp neşretme ,bir iskambil kâğıdı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	İ	L	K	O	K	U	L	■	K
2	Z	A	İ	D	■	S	O	M	A
3	D	İ	R	A	V	■	P	İ	S
4	İ	K	İ	L	İ	K	■	L	A
5	H	■	N	İ	S	İ	F	■	T
6	A	D	A	K	A	L	E	■	U
7	M	A	L	■	L	İ	K	İ	R
8	■	R	■	A	■	K	■	R	A
9	S	İ	S	K	A	■	K	A	■

DERMOLİV

Uyuz, ekzema ve deri haşaratına karşı en tesirli ilâcdır.

SATILIK

Şehzadebaşı Vezneciler caddesinde 86 - 88 No.lı «Altın Yuva» kıraathanesinin müceddet lüks eşyası, buz dolabı, radyosu, salon sobası vesair takımları devren satılıktır. İçindeki müstecire müracaat.

KOÇ

TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Posta kutusu : 41
Telefon : 96
Telgraf adresi: KOÇ Eskişehir

Eskişehirde yeni açılan depomuzda Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarının her nevi saç, demir ve Çelik mamulâtı satışına başlanmıştır.

Sayın müşterilerimize arzederiz.

MÜHİM BİR YENİLİK
ARTIK ESANSLARA, LAVANTALARA, KOLONYALARA, LOSYONLARA HACET KALMADI BU SIRRI ANLAMAK İÇİN "PARFÜM SOLİD"İ ITRİYAT DÜKKÂNLARINDAN ARAYINIZ

Ürolog - Operatör

Dr. Suphi Arın

İdrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Taksim Sıraserviler caddesi No. 59. Tel: 49284

LÜTFEN NOT EDİNİZ!

Emlâk almak, emlâkini acele satmak istiyenler: Galata Ömerabid han 2 nci kat 23 No.da Tel: 42368

FERDİ SELEK

TÜRK EMLÂK BÜROSUNA müracaat etmelidirler.

İki motörlü ve 3 el tezgâhlı

Bir DOKUMA atelyesi

devren satılıktır. İstiyenler: İstanbulda Tahtakalede 17/1 ikinci kat. müracaatleri

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Terzi, kasketçi ve benzeri esnafa

Sümerbank Yerli Mallar Pazarları Müdürlüğünden:

Hükûmetçe el konulup satışı müessesemize tevdi edilmiş olan aşağıda yazılı fabrikalar mamullerinden hazır elbiseci, kasketçi vesair bu kabil esnafın ihtiyaclarının karşılanması için Bahçekapı ve Beyoğlu mağazalarımızda hergün öğleden sonra bu esnafa mezkûr mamullerden ihtiyacları yeterince satış yapılacağından alâkadarların Ticaret Odası vesikası ve son senenin unvan ve ruhsat tezkerelerini ibraz etmek suretile mezkûr mağazalarımıza müracaat etmeleri ilân olunur.

FABRİKALAR		MAMULLER
İBRAHİM ZİYA	:	Acem sakalı, Fitilli krep, Pantalonluk, Trikotin bükülü
KİRYAKO PAMUKOĞLU	:	Kadife pantalonluk
MENSUCAT SANTRAL	:	Saten, Acem sakalı, Muline, Astar, Pantalonluk, Fasone
M. RECAİ ÖĞDEVİN	:	Pamuk telâ, Acem sakalı
NURİ NACİ BAYHAN	:	Pantalonluk
SÜRAT, MENSUCAT	:	Pantalonluk, Kareli muline, Düz fasone, Kareli fasone, Trikotin, Culaki Muline, Fasone.
NURULLAH NARİN	:	Trikotın bükülü, Muline
HARUN HERİŞ	:	Kıl telâ

TÜRKİYE

Köylü ve işçi elbiseleri

Toptan satış yeri

İstanbul: Sultanhamam İrfaniye Çarşısı No. 18 — 19

SALÂHADDİN KARAKAŞLI

Karadeniz tipi birinci Bahriye şayağından imal edib satışa çıkardığımız elbise çeşidleri:

Birinci Bahriye Şayağı düz biçim ceket
Birinci Bahriye Şayağı Erenköy biçim ceket
Birinci Bahriye Şayağı üç cebli spor ceket
Birinci Bahriye Şayağı dört cebli spor ceket
Birinci Bahriye Şayağı düz çocuk ceketi
Birinci Bahriye Şayağı spor çocuk ceketi
Birinci Bahriye Şayağı Erenköy çocuk ceketi
Birinci Bahriye Şayağı spor takım
Birinci Bahriye Şayağı Erenköy takım
Birinci Bahriye Şayağı spor çocuk takımı
Birinci Bahriye Şayağı kilot düz pantalon
Birinci Bahriye Şayağı çocuk pantalonu

İstenildiği takdirde pamuklu, yünlü diğer elbise çeşidlerini gösterir fiat ve çeşid listeleri gönderilir.

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — Belediye ihtiyacı için alınacak olan 17150 kilo yazlık ve 15450 kilo kışlık motör yağı on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli cem'an 39120 liradır.

3 — Teminatı 2934 liradır.

4 — Bu işin 10/8/943 salı günü saat 11 de talibine ihalesi mukarrer bulunduğundan şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Encümen kalemine müracaatleri ve isteklilerin 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 10/8/943 salı günü saat ona kadar Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. (7088)

BİR PAMUKLU DOKUMA FABRİKASI

KADIN İŞÇİ ARIYOR

Motörlü dokuma tezgâhlarında en az altı ay çalıştığını gösterir bonservisli dokumacı kadın işçilerinin Fatihte Karaman caddesi Fırın sokak 8 No.lı Avni Dokuma Fabrikasına kısa bir zamanda müracaatleri.

T. H. K. Genel Merkezinden:

KALORİFER TESİSATI YAPTIRILACAK

Etimesutta yaptırmakta olduğumuz inşaat ile mevcud binaların kalorifer tesisatı işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Malzemenin bir kısmı kurumda mevcud bulunan bu işin proje ve şartnameleri Merkez Satın Alma Komisyonundan 5 lira bedel mukabilinde alınabilir.

İhale 4 ağustos çarşamba günü saat 15 de yapılacağından istekliler vahidi fiat esnasında ve tesisatta Kurumun vereceklerinden başka kullanacakları malzemenin cins ve marka ve evsafına göre hazırlıyacakları keşfi muhtevi teklif mektuplarını kanunî teminatlarile birlikte ve usulüne göre kapatılmış kapalı zarfla Türk Hava Kurumu Genel Merkezi Satın Alma Komisyonuna vermelidirler.

Bu eksiltmeye iştirak edeceklerin şimdiye kadar buna benzer en az 150 bin lira tutarında bir tesisat işini deruhte edip muvaffakıyetle ikmal ettiklerine dair vesaik ibraz ederek ihale tarihinden en geç 4 gün evvel Kuruma müracaat edip ehliyet vesikaları almaları şarttır. (7196)

Ucuz Elbise Dolabları Satışı

İstanbul Marangozlar Kooperatifinden:

Okullar, Oteller ve Pansiyonlar ile herkese lüzumlu ucuz 180 X 60 X 45 eb'adında elbise dolabları satışa çıkarılmıştır. İstenidiği miktarda dolab hazırdır. Beherinin fiatı mağazamızda teslim 28.— T. L. dır. Dolablar satış mağazamızda görülebilir.

İdare merkezimiz: Galata Hezaren caddesi Nazlı han, kat 3 No. 6
Telgraf: Marangozlar — İstanbul, Tel: 49382
Satış mağazamız: İstanbul Fincancılar yokuşu Şark han.

NAKLİYAT İLÂNI

İSTANBUL VAKIFLAR ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Alemdağı Vakıf ormanından Alemdar köyü ile Sultan Çiftlik köyündeki depolara 4 - 5 kilometre mesafeden araba ile ve bu depolardan Üsküdara kamyonla nakliyat yapılacaktır.

Araba ve kamyonları olanların 5/8/943 gününe kadar Çemberlitaş Vakıflar sokakta büromuza müracaatleri. (7280)

SATILIK SAHİL ARSA

Küçükyalıda istasyona bir dakika mesafede içinde inşaata elverişli enkaz ve ağac vardır. 60595 numaraya müracaat.

MÜHENDİS

ve Sanayi Mektebi Mezunu Alınacak

MAMAK GAZMASKE FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Fabrikamızın boya ve galvaniz servisi için 100 - 140 lira ücretle bir Sanayi mektebi mezunu;

Dikiş ve montaj servisi için 120 - 210 lira ücretli bir mühendis veya Sanayi mektebi mezunu.

Soğuk demir ve kaynak ve döküm atölyeleri için 120 - 170 lira ücretli bir mühendis veya Sanayi mektebi mezunu alınacaktır.

Her birine ayrıca mesken bedeli, fevkalâde zam ve mühendis mevkiindekiler için de ayrıca birer er tayin bedeli verilecektir.

Tabiblerin Müdürlüğümüze müracaatleri ilân olunur.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (2616) iki bin altı yüz on altı lira olan (218) iki yüz on sekiz aded tükrük hokkası, (12 ağustos 1943) perşembe günü saat (14,30) on dört otuzda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (196) yüz doksan altı lira (20) yirmi kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (7283)

Devlet Demiryolları Merkez Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Muhammen bedeli 370000 lira olan 2000 M3 çam veya köknar kereste 13/8/1943 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 18550 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar adı geçen komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler iki lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşada İdare veznelerinden tedarik olunur. (7361)

Satılık Köşk

ve etrafında MEYVE bahçesi

Maktuan 8000 lira

Mütekaidler, Nekahat halindeki hastalar, Sayfiyeye ihtiyacı olanlar için fırsat

Kartalın suyu ve havasile meşhur Suganlık köyünde (Yakacığa 15 dakika mesafede) 4249 metre murabba bahçe içinde yeni ve sağlam yapılmış kârgir iki katlı köşk. Müştemilâtı altı yedi oda, bir banyo, mutfak iki helâdır. Bahçe içinde incir vişne, kiraz, kayısı, dut, ceviz, badem, erik vesair meyve ağacı mevcuddur. Derinliği az suyu çok kuyusu vardır. Gezmek için içindekilere müracaat.

(Mahmud Bey köşkü)

Bayan Anna Barbarossa (Dul A. Scarsella) nın veraseti

24/3/943 tarihinde İstanbulda vefat etmiş Bayan Anna Barbarossa (dul Scarsella) nın muhtemel borclu ve alacaklılarının en geç 30 gün zarfında İtalyanın İstanbul Ruvayyal General konsolosluğuna müracaatleri lüzumu ilân olunur.

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.

HER ECZANEDE BULUNUR

MALTÖZÜ

SATIŞA ÇIKARILMIŞTIR

250 Gramlık Paketi 65 Kuruştur. İNHİSARLAR

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji Arnavutköy, Tel. 36.160 — Robert Kolej Bebek, Tel. 36...3 : ERKEK KISMI

KAYID ve MÜRACAAT GÜNLERİ Yaz tatili zarfında Pazartesi ve Perşembe günleri saat 9 dan 12 ye kadar ve 9 eylûlden sonra hergün.

Yeni Talebenin giriş imtihanı

Hakkında malûmat ve şerait Kolej idaresinden istenmelidir.

Derslere 23 eylûl PERŞEMBE sabahı başlanacaktır.

Yalnız Kız kısmında leylî talebe icin yer yoktur.

Dr. ALBER KUTİEL

(Katiel)

Konya Askerî Cildiye ve Zührevîye hastanesinden ayrılmış ve Karaköy Necatibey caddesi No. 43 muayenehanesinde hastalarını kabule başlamıştır.

Acele satılık apartıman

Bankalar tramvay tevakkuf mahalline 3 dakika mesafede, Yolcuzade Emekyemez mahallesi 4 daire Halice nazır ayda 95 lira iradı olan AKSOY apartımanı 17,000 liraya satılıktır. Taliblerin hergün öğleden sonra 1 No.lı daireye müracaatleri

Her nevi dokumacılıkta ve hususî makineler imalinde

Mütehassıs bir Macar

faaliyette bulunan bir mensucat işinin tevsi ve inkişafı için 10 - 20 bin Türk liralık bir sermayedar şerik arıyor. (Mensucat) rumuzile İstanbul 176 posta kutusu adresine yazılması.

ERKEK ve KIZ — YATILI ve GÜNDÜZLÜ

SANKT GEORG

ALMAN OKULLARI

İstanbul — Galata Kartçınar sokak Tel: Erkek: 42095 — Kız: 40499

ERKEK KISMI: Orta, Lise ve Ticaret Okulu
KIZ » : İlk, Orta Okul ve Ticaret kısımları
KAYID Her pazartesi ve perşembe 9 dan 12 ye kadar 1 eylûlden itibaren her gün sabah ve akşam.
İkmal imtihanları : 13 ve 14 eylûlde
Tedrisatın başlaması : 15 eylûl 943 çarşamba.

LEYLÎ ve NEHARÎ

SEN BENUA Fransız ERKEK LİSESİ

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330

İlk ve orta mektebi bitirenler için ihzari fransızca kurları.

KLÂSİK VE MODERN TEDRİSAT — Olgunluk İmtihanlarına Hazırlar.

Kayıd muamelesi pazartesi ve perşembe günleri saat 9 dan 12 ye kadar yapılır. Okul 20 eylûl pazartesi günü açılacaktır

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

1 — Polis Enstitüsü ihtiyacı için azı 25, çoğu 30 aded dosya dolabı 11/8/943 çarşamba günü saat 15 te kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

2 — Beher adedine 400 lira fiat tahmin edilen bu dolapların nümune ve şartnamesini görmek isteyenler Emniyet Umum Müdürlüğü Satın Alma Komisyonuna müracaatleri.

3 — Münakasaya girecekler teklif mektublarını (900) liralık teminat makbuzile veya banka mektubile birlikte saat 14 e kadar komisyona vermeleri. (6987)

MEŞHUR

NİVADA Saatleri

Su geçmez, otomatik, anti-magnetik, anti-şok vesair en son modellerde KADIN ve ERKEK KOL SAATLERİMİZ gelmiştir.

Toptan ve perakende satış depomuzda her türlü saat levazımatı bulunur. 4 üncü Vakıf han birinci kat No. 20 İstanbul

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Mükelefin adı	Mevkii ve mahallesi	Sokağı	Cinsi ve Kapı No.	Hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti	Pey akçesi
Yorgi Hacı Dimitriyadis	Kadıköy Caferağa	Hacışükrü	Bahçeli ahşab hane 18 - 20	Tamamı	4440	333

Tophane Maliye şubesine varlık vergisinden borçlu Yorgi Haci Dimitriyadisin yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulü, Tahsili Emval Kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 17/8/943 salı günü saat 14 te ve kat'î ihalesi de 27/8/943 cuma günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7451)

Mükelefin adı	Mevkii ve mahallesi	Sokağı	Cinsi ve Kapı No.	Hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti	Pey akçesi
Fotini Kaliyarki	Kadıköy Nüzhetefendi	Çuhadarağa	Dükkân ve arsayı müştemil kârgir ev 18 ilâ 24	Tamamı	4278	321

Tophane Maliye şubesine varlık vergisinden borçlu Fotini Kaliyarkinin yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulü, Tahsili Emval Kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 16/8/943 pazartesi günü saat 14 te ve kat'î ihalesi de 26/8/943 perşembe günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7452)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
Pipi Kıdaoğlu	Dayehatun	İmameli han alt kat	10	Kârgir oda	720	45	15/18

Mercan şubesine borclu Pipi Kıdaoğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 10/8/943 salı günü saat 14,30 da birinci müzayedesi 20/8/943 cuma günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından talibIerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7506)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Salamon Bahar	Ortaköy Hacımahmud	Bulgurcu	3	Hane	1944	146	Tamamı
	Ortaköy Mecidiye	Karabaş	14	»	5040	378	Tamamı

Eminönü şubesine borclu Salamon Baharın karısı Esterin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâklerin 12/8/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 23/8/943 pazartesi saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beşiktaş kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7507)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Teologos Sünbüloğlu	Demirtaş	Deceoğlu yokuşu	62	Ahşab hane	3750	282	Tamamı

Fatih şubesi mükelleflerinden Teologosun babası camcı Siyooğlu Eremiyenin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 17/8/943 salı günü saat 14,30 da birinci müzayedesi, 27/8/943 cuma günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7508)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Haralambos Pandelidis	Çadırcı	Çeşme	13	Hane	2250	169	Tamamı
	»	Müsellim	15	»	2430	183	Tamamı

Fatih şubesine borclu Haralambos Pandelidisin babası ölü Hiristodan intikal eden yukarıda yazılı emlâklerin 17/8/943 salı günü saat 14,30 da birinci müzayedesi, 27/8/943 cuma günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7509)

KİREÇ TAŞI ALINACAK

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinden:

1) Irmak - Zonguldak hattı üzerinde Balıkısık istasyonuna takriben 500 metre mesafede bulunan ve istasyona bir ihtiraz hattile bağlı olan ocağımızdan ihraç ve sevkedilecek 40,000 ton kireç taşının teslim edilecek taş miktarı ve cinsi noktasından bazı tadilât icrası lüzumlu görüldüğünden, 19/7/943 te yapılan pazarlığı feshedilmiştir.

2) 40,000 ton kireç taşına ilâveten ayni şartlar dahilinde ve ayni evsafla 20,000 ton da Anroşman taşı mubayaa edilecektir.

3) Pazarlık 9/8/943 tarihinde saat 16 de müessesemizde yapılacaktır.

4) Balıkısık istasyonunda vagonda teslim her ikisinin muhammen bedeli 230,000 liradır.

5) İsteklilerin pazarlığa girebilmeleri için muhammen bedelin %7,5 ğu nispetinde muvakkat teminat mektubu veya akçesile birlikte belli saatte ispatı vücud etmeleri lâzımdır.

6) Pazarlık şartnamesile mukavele projesi Ankarada Sümerbank umumî müdürlüğü binasında müessesemiz irtibat memurluğunda, İstanbulda Sümerbank Satınalma müdürlüğünde, Karabükte müessesemiz malzeme satınalma servisinde ve Zonguldakta Acente Zihni nezdinde irtibat memurluğumuzda görülebilir.

FENNÎ ALET ALINACAK

KANDİLLİ RASADHANESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Berlindeki Askanya fabrikası mamulâtından (G E O 118) kataloğunun 12 numarasında yazılı mıknatıs âletlerin âyarlanmasına mahsus şalt kast (galvanik tayin) âletinden bir tane açık eksiltmeye konmuştur.

Satmaya talib olanların 200 lira teminat akçesine aid makbuzlarile 16/8/943 pazartesi günü saat 15 te Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde toplanacak Komisyona müracaatleri. (7444)

PAZARKAYA

Bir Türk firmasının

Kumaş Mağazasıdır.

Bekleyiniz.

?

Öksürenlere: **KATRAN HAKKI EKREM**

Dr. HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENÎ EŞYA FABRİKASINDA

Nikelâj, bombeli Amerikan sistem karyolalar, somyalar, divanlar, pirinç üzerine kromajlı resim çerçeveleri, kornişler vesair istenilen şekilde nikelâj ve kromaj işleri yapıldığı gibi, bozuk cerrahî aletler dahi nikelâj, kromaj yapılır. Adres: Sirkeci Salkımsöğüd Demirkapı No. 7

Fen Memuru Alınacaktır

Belediyemizin ayda 100 lira ücretli fen memurluğu inhilâl etmiştir. Fen mektebinden mezun veya ayni derecede ehliyeti haiz olanlardan istiyenlerin evrakı müsbitelerile bir hafta zarfında Salihli Belediyesine müracaatleri ilân olunur. (7392)

2½ LİRAYA BİR KUŞTÜYÜ YASTIK

Kuştüyü yorgan ve şilteleri ucuzdur. Kilo ile kuştüyü satılır. Kuştüyü kumaşları bulunur. Çakmakçılar, Sandalyacılar sokak, Kuştüyü fabrikası. Telefon: 23027

SÜMERBANK

SELLÜLOZ SANAYİ MÜESSESESİ İZMİT

150 - 250 ton hacmi istiabisinde tam teçhizatlı ve armatörlü bir deniz motörü alınacaktır.

Satmak istiyenlerin 15/8/943 tarihine kadar fiat, teslim şekli, teknenin yaşı, istiab hacmi, makinesinin takati, markası, yaşı, teçhizatının şekli ve teferrüatı vesair malûmatla İzmit Müessese merkezine teklif vermeleri ilân olunur. (7372)

FLORYADA SATILIK BAHÇELİ ARSALAR

Florya istasyonuna on dakika, asfalta 400 adım Orman S. Nr. 6 Halid B. Bağında nâdide meyve ve üzümü mebzul ikişer dönüm geniş cepheli denize nazır değerli köşk arsaları satılıktır. Tel: 41227

FEN MEMURU ALINACAK

KONYA BELEDİYE REİSLİĞİNDEN:

Belediyemizde 30 lira asli maaşlı fen memurluğu münhaldir. Talib olanların evrakile birlikte Belediyemize müracaatleri ilân olunur. (7165)